

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stoip. peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D. večji oglaš
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrtica po 10 Din
in pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen podelike in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nebrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravljalstvo št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 v Cerkveni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Protesti industrijskih gospodov

Casopisje KDK nije plat zvona proti oblaštanim skupščinam in da vemo, v katero korist je vse to grmenje, so se oglašili industrijski gospodje s svojim protestom. Nam je samo prijetno, da je s tem stvar razčiščena, da se jasno vidi, kdo zastopa interes ljudstva in širokih slojev in kdo pomaga uveljaviti protest industrijskih gospodov. Nam bo jasnost v tem pogledu le dobrodošla, če tudi industrijskim gospodom, pa je drugo vprašanje.

Predvsem pa moramo konstatirati to-le: Oblastni proračun bi mogel biti znatno nižji in ne bi bili potrebni nobeni novi davki, če bi vsa industrijska podjetja storila v polni meri svojo socialno dolžnost do delavcev. Nad 31 milijonov dinarjev znaša proračun samo ljubljanske oblasti za zdravstvo in ogrožen del tega denarja gre za one sloje, ki ustvarjajo industrijskim gospodom njih imetje. Kje pa je večja beda in večje pomanjkanje, ko v delavskih krajih? Kje je več nepreiskrbljene dece, kje več od dela onemoglih ljudi, kakor v krajih, kjer veljajo samo postave industrijskih gospodov. Ker industrijska podjetja ne vrše svoje socialne dolžnosti do delavcev, mora njih dolžnost izvesti oblast. Toda ne zopet na račun delavcev, temveč na račun podjetij. Zato je obdavčenje industrijskih gospodov samo pravična stvar, a tudi edino smiselna.

Davki se pobirajo tam, kjer je denar, ne pa tam, kjer ga ni. Revežu delavcu, ki nima niti za vsakdanji kruh, ni mogoče vzeti nobenega denarja. Industrijski gospodje pa imajo denar in to morajo izkazovati tudi njih bilance. Naj bodo te lepo ali grdo postrizene, visokega dobička industrijskih gospodov vendar ni mogoče prikriti. So podjetja, ki imajo milijonske čiste dobičke in skoraj ves ta denar gre v tujino, ker so baš najbolj bogata podjetja last tujih delničarjev. Naš človek gara, plod njegovega garanja pa uživa tujec. In ko oblast zahteva, da naj tudi ta nekaj prispeva k socialnim dajatvam za delavca, pa je ogenj v strehi!

Naj nam ne govorijo industrijski gospodje, da malo zaslužijo. Dokler imajo posamezni njih ravnanje po 20.000 in tudi več mesečne plače, tako dolgo se jim ne godi slabo. Pa o tem poglavju moremo otvoriti še obširnejšo debato, če gospodje to žele.

A industrijski gospodje ne protestirajo samo, temveč tudi zahtevajo. In med drugim zahtevajo, da se morajo njim proračuni predložiti na vpogled. Industrijski gospodje se menda niti ne zavedajo, kako neverjetna je ta njih zahteva in kako zelo dokazuje, da nimajo in ne morejo imeti niti pojma o demokraciji. Gospodje menda čisto pozabljajo, da so oblastni proračuni predloženi javnosti že s tem, ker so predloženi oblastni skupščini, ker je ta izvoljena od vsega ljudstva. Naj si pridobne na volitvah industrijski gospodje zaupanje ljudstva, pa bodo ne samo gledali v proračun, temveč naravnost odločevali o njem in po mili volji zniževali davke. Industrijski gospodje pa seveda vedo, da ljudskega zaupanja nikdar dobiti ne morejo in zato zahtevajo, da se še njim predloži proračun v pregled.

Kaj pa bi dejali industrijski gospodje, če bi prišli mi s slično zahtevo in zahtevali, da morajo tudi vse bilance industrijskih velepodjetij biti predložene oblasti, in sicer z vsemi prilogami. In kaj bi dejali, če bi zahtevali, da prisostvuje ne samo vsaki seji upravnega sveta, temveč tudi vsaki seji eksekutive zastopnik oblasti? Ta zahteva ne bi bila prav nič čudna, ker seje oblastne skupščine so javne in vse delo oblasti je pod kontrolo javnosti, dočim so seje upravnih svetov tajne in brez kontrole javnosti! In vendar bi bile te seje dostikrat tudi za javnost zelo zanimive, ker se na njih dostikrat sklepa o stvareh, ki se tičejo samo javnosti, ne pa industrijskih gospodov. Zakaj n. pr. ni bila postavljena električna centrala na Savi?

Pa še nekaj bi vprašali industrijske gospode. Kaj pravijo namreč na to, da mora prav vse prebivalstvo vsled visoke industrijske zaščite plačevati svoje potrebščine dražje, kakor pa bi jih plačevalo, če bi dobilo blago brez carine iz tujine? Ali tega davka, ki ga plačujemo mi vsi, industrijski gospodje ne vidijo? Ali mislijo, da morajo kmet, delavec in obrtnik poleg tega industrijskega davka plačevati še vse druge? Če bi vladale v Sloveniji samo stranke, ki so odvisne od moči industrijskih gospodov, bi morda že bilo

Razlike bodo izplačane

Belgrad, 23. nov. (Tel. Slov.) V Belgradu ni demagogija slovenskega časopisja glede izplačila uradniških razlik napravila nobenega vtisa. Kdor pozna zakon o švedskem posojilu, mu je jasno, da so izplačila razdeljena v tri oddelke. Prvi obrok 7.000.000, drugi 7.000.000, tretji 8.000.000 dolarjev. Ker je na vrsti prva tranša, je za to tranšo finančni minister odobril, naj se dolgujoče razlike predlože in so v tej prvi okrožnici navedene razlike, ki pridejo sedaj pri prvi tranši v poštev. Demagogi »Jutra« in »Slovenskega Naroda« vedoma ne računajo s tem, da imamo še dve tranši, katerima se bodo poplačale ostale razlike, oziroma ostanki ostalih višjih državnih dolgov. Pooblaščen smo, da izjavimo, da se bodo s švedskim posojilom izplačale vse uradniške razlike, kakor tudi izražamo mnenje begradskih politikov, da s takimi listi, ki na tak način demagogirajo, ni mogoča diskusija. (To poročilo našega begradskega dopisnika v celoti potrjuje, kar smo o tem objavili v včerajšnji številki »Slovenca«. Ponovno pa opozarjamo uradništvo na njihove »prijatelje« v SDS.)

Polemika med listi KDK se nadaljuje

Omladini napadli upravo »Novosti«

Zagreb, 23. nov. (Tel. Slov.) Kakor smo poročali, so »Novosti« ostro napadle »Hrvata«, ker je trdil, da so »Novostine« vesti neresnične in tendenciozne. »Hrvat« je reagiral na ta napad. V Zagrebu se spravlja s tem v zvezo sinočnji napad hrvatskih omladincev na »Novostino« uredništvo in upravo, pri čemer so v upravi razbili par oken. Govori se, da so to napravili federalistični omladinci, da bi se maščevali nad »Novostmi«, ker so imenoval »Hrvata« komunističen list. »Hrvat« na to danes odgovarja in pravi, da »Hrvat« niso bili potrebni ti napadi na »Novosti«. Če je kdo to napravil, je s tem

napravil slabo uslugo federalistom in ne dela po intencijah »Hrvata«.

Polemika med tiskom KDK se nadaljuje. »Hrvat« napada »Riječ«, »Novosti« in »Narodni val«. Ti medsebojni napadi časopisja KDK jasno kažejo nerazpoloženje med pristaši in vodstvom KDK.

Značilno je, da vest »Slovenca« in zagrebške »Narodne Politike«, da je poslanec SDS Branković izstopil iz kluba SDS, ni bila demantirana niti po »Riječi« niti po nobenem drugem glasilu KDK.

Marinković ne odstopi

Davidović se vrnil v Belgrad.

Belgrad, 23. nov. (Tel. Slov.) Danes je prispeval v Belgrad g. Davidović, ki se je vrnil s svojega potovanja po južni Srbiji. Z njim so prišli v Belgrad ministra gg. Grol in Marković ter nekateri demokratski prvaki, ki so spremljali svojega voditelja na potovanju. Ob pol 10 je prispeval Ljuba Davidović v narodno skupščino. Najpreje se je razgovarjal s svojimi poslanci, ki so ga obvestili o trenutnem političnem položaju v Belgradu. Okrog pol 12 je g. Davidović obiskal pravosodnega ministra Vujičića, ki je Davidoviča povabil, da se udeleži jutrajšnje seje ministrskega odbora o zakonskem načrtu proti korupciji. Te seje se udeleži tudi poslanec Pečić. G. Vujičić je zagotovil Davidoviču, da se bo potrudil za čim skorajšnji sprejem zakona. Novinarjem je g. Davidović po razgovoru s min. Vujičićem odklonil vsako izjavo.

Popoldne je g. Davidović obiskal bolnega dr. Marinkovića in se z njim dolgo razgovarjal. Ta Marinkovičev korak se smatra samo kot navaden obisk, ker se je hotel informirati o Marinkovičevem zdravju. Odločno zanikajo vest, da bi bil obisk v zvezi z morebitnim Marinkovičevim odstopom radi njegovega zdravja. Kakor smo se informirali, se je danes Marinkoviču zdravje zboljšalo in so zato vesti o njegovi ostavki brez vsake podlage.

Nezaslišana izjava dr. Mačka

Zagreb, 23. nov. (Tel. Slov.) Današnji »Narodni val« priobčuje razgovor dopisnika madjarskega lista »Pesti Hirlap« Simona Vilmosa s predsednikom HSS dr. Mačkom. V tem razgovoru se je dr. Maček dotaknil vseh važnih političnih vprašanj, posebno se je bavil z vprašanjem, kako si Hrvati zamišljajo bodočo državno ureditev. Dr. Maček je izjavil, da HSS brezpogojno zahteva v mejah SHS popolno zakonodajno in upravno državno samostojnost, in sicer na temelju hrvatskega državnega prava. Razen tega je dr. Maček izjavil, da so prečanski Srbi morda bolj nerazpoloženi proti Belgradu kakor sami Hrvati in da Hrvati ne morejo biti v isti državni skupnosti s Srbi, ker so Hrvati zastopniki zapadne kulture, Srbi pa antipodi te kulture.

Kot pravi zastopnik Vlačke ulice si je dovolil dr. Maček tako nezaslišan napad na srbski narod, da njegove nadaljnje izjave ne moremo niti priobčiti.

tako, toda v Sloveniji je politična moč v rokah SLS, ki je in ostane ljudska stranka.

Z vestnostjo, ki je lahko v zgled vsem drugim oblastem v državi, so naši oblastni poslanci določili nove davke. Skrbno so pazili, da izdajo denar samo za najnujnejše stvari, in še bolj skrbno so pazili, da bodo novi davki čim najbolj pravični. Pa vsega tega nočejo industrijski gospodje videti in nočejo videti ne

KDK bo bojkotirala 1. december

Zagreb, 23. nov. (Tel. Slov.) Poslovni odbor KDK je danes nadaljeval svojo sejo v predsedniški sobi sabornice. Navzoči so bili oba predsednika KDK, Predavec, Krnjevič in Vilder. Kakor je Vaš dopisnik zvedel iz zanesljivega vira, se je razpravljalo o vedno večjem nezadovoljstvu med poslanci SDS zlasti slovenskimi, in o stališču, ki ga bodo zavzeli proti proslavi 1. decembra. Ker poslovni odbor sploh ni mogel priti do nobenega sklepa, se bo seja jutri ob 11 dopoldne nadaljevala. Jutri se bo redigiral sklep za pristaše KDK o proslavi 1. decembra. Pribečević je izjavil časnikarjem, da je njegovo stališče glede proslave 1. decembra znano. Po sklepu 1. avgusta pristaši ne morejo sodelovati pri nobeni proslavi s pristaši režima in da bodo radi tega bojkotirali tudi proslavo 1. decembra. Pribečević je izjavil, da se ta sklep KDK frapantno strinja s sklepom romunske seljaške stranke, ki je danes na vladi, kar je Pribečević posebno poudaril. (Ni pa treba poudariti, da g. Pribečević ni g. Maniu. Op. ur.)

Tudi v Novem Sadu proti Pribečeviću

Novi Sad, 23. nov. (Tel. Slov.) Trditve, da je Pribečevićeva stranka tudi drugod izven Like v razsulu, potrjujejo tudi samostojni demokrati v Novem Sadu. Zadnje čase so pogosto imeli seje in so odločno obsodili Pribečevićevo sedanjo politiko in od njega zahtevali, da prekine zveze s HSS in da se orientira proti Belgradu.

Bajloni proti S'anjču

Belgrad, 23. nov. (Tel. Slov.) Guverner Narodne banke g. Bajloni je sprejel danes časnikarje. Dalje časa je polemiziral z zadnjimi odgovori prometnega ministra g. Staniča. Pobjal je njegove trditve, da bi bil naš železniški promet tak, kot ga je v zadnjem pismu v časopisju ministru obrazložil. G. Bajloni slejkoprej vztraja na tem, da je železniški promet slab, da zveze niso dobre in da je treba resnici odkrito pogledati v oči.

Sodnik na okrožnem sodišču v Novem mestu Viktor Durini je imenovan za okrajnega sodnika, sodnik brez stalnega mesta Josip Prijatelj za sodnika, oba na okrožnem sodišču v Novem mestu.

bede onemoglih, ne revščine brezposelnih in zapuščenih. Vidijo samo sebe in svoje več ko udobno življenje ter so pozabili na svojo socialno dolžnost.

Zato pa čast našim oblastnim poslancem, da so industrijske gospode z novimi davščinami na to dolžnost spomnili. Opomin z davki je vendarle najboljši!

„Zločin“ g. Kemperla

Italijanski časopisi, ki smo jih danes sprejeli, poročajo o aretaciji urednika »Goriške Straže«. Iz teh poročil posnemamo:

V pondeljek so prijatelji iz Boveva povabili urednika ustavišene »Goriške Straže« g. Leopolda Kemperleta v avtomobil, da se z njimi pelje na sprehod. Avtomobilu je sledila politična policija goriške milicijske legije. Pri Sv. Luciji je družba pustila avto v neki gostilni in šla obiskat znanca. Milica je medtem obstopila avtomobil in čakala, da se družba vrne. Ko se je g. Kemperle vrnil, so ga takoj aretirali, češ, da se nahaja v avtomobilu 12.000 patron.

Ta poročila fašističnega tiska v celoti potrjujejo, da je zadeva vzporedna po instrukcijah iz Rima in da so patroni podtaknjeni, da bi se proti časnikarju Kemperlu moglo postopati.

Mi ta dejstva ugotavljamo, da bi se videlo, kakih sredstev se poslužujejo fašisti pri preganjanju naših ljudi.

Dr. Triller o naprednjakih

G. Ivan Hribar objavlja v »Trgovskem listu« svoje spomine. Sodbo o teh spominih bomo povedali, ko bodo izšli v celoti. Ker pa objavlja g. Ivan Hribar tudi razna pisma, imajo njegovi spomini tudi historično vrednost. In eno takih pism je ono, ki ga je pisal pokojni dr. Triller dne 26. marca 1899. iz Tolmina Ivanu Hribarju. Med drugim pravi dr. Triller:

»Resnično, resnično Ti torej povem, da ste jo pošteno zavozili, vi prekleciani liberalni narodnjaki. Toka časa ne razumete več in nesodobno ste podobni čisto tistemu ptiču — noju. S sijajnimi, a še bolj nepotrebnimi kongresi, imajočimi sicer isti hipni brilantni učinek biti lep umetniški ogenj, a tudi isto hipno smrt, slepi narodna stranka zgolj samo sebe, da je še dandanes mogoče z besedo in frazo organizovati in voditi maso. Brezkončna indiferentnost, da ne rečem naivnost in nezrelost narodne stranke na socialno-političnem polju — voilà l'ennemi! — Zadržno ideje, ideje asocijacije, to ideje bodočnosti hočete uničiti v narodu in to zgolj iz jeze, ker so Vas z isto, četudi iz sebičnih namenov prehiteli marljivi klerikalei. Da, takrat ko bo togotno otroče s svojo palčko ustavilo brzovlak!

Boli me, da je splošna vihra pričela odnašati za drugimi tudi Tebe, ki si imel vsikdar o pravem času tudi pravo idejo, boli me, da ob pretočni razdrapanosti in brezprogramnosti narodne stranke trpi tudi Tvoj politični ugled. Brez žalosti in ogorčenosti odločim redkokdaj katero številko »Naroda«, tega vernega zrcala strankinega beraštva in propada. Vem, da sem tudi sam kot voditelj lista marsikaj zgrešil v svoji mladeniški nezrelosti — a poštenja in lojalnosti nisem zgrešil, na sramotni oder nisem postavljaj stranko. Certamen certavi, sed fides servavi.«

Tako je torej sodil dr. Triller o naprednjakih že leta 1899., torej takrat, ko še ti niti v sanjah niso poznali gotovih metod in ko jih ni okužila niti privlačnost nacionalizacij niti jih še ni zaslepila politična moč.

Kaj pa bi dejali danes dr. Triller o tem tužno žalostnem naprednjaštvu, ki ne pozna nobene druge ideje ko strah pred klerikalci? Kaj bi dejal o njih delu proti oblastni avtonomiji, kaj o njih neslovenskem stališču, kaj o njih politiki, ki se menja, kakor pač nanesne konjunktura?

Pa to itak niso nobena vprašanja in zato je bilo tudi naravno, da je bil dr. Triller ob zadnjem razkolu napredne stranke odločno proti onim, ki so žalostni reprezentanti še bolj žalostno nazadnjaške liberalne misli.

Novi ljudsko-šolski zakon v razoravi

Belgrad, 23. nov. (Tel. Slov.) Danes je imel odbor za proučevanje ljudskošolskega zakona prvo sejo. Prosvetni minister je izjavil, da je novi predlog sestavljen iz desedanjih štirih predlogov. Upa da bo debata pripomogla, da bo dosežen sporazum. Kakor znano, so se proti osnutku novega šolskega zakona posebno ostro izjavili Nemci, ki so imeli za to posebno sejo v Banatu, dalje Madjari, v zadnjem času so na parlamentarne klube pritisnili tudi Rusini v naši državi, ki zahtevajo ljudske šole za rusinskim učnim jezikom in rusinskim veroukom.

RAZREDNA LOTERIJA

Zadele so sledeče srečke državne razredne loterije: Po 20.000 Din št. 14.332 in 833, po 10.000 Din št. 55.173 in 110.057.

Fašizem in komunizem

Prefekt v Rovigu je z navadnim prefekturnim odlokom vzel odvetniku Perettiju iz Bologne pravico upravljanja njegovega zemljišča v Rovigu in določil za upravitelja predsednika fašistovske poljedelske zveze. Ta bo upravljal Perettijevo premoženje »v interesu in za račun lastnika in ima pravico storiti vse ukrepe, ki se mu zdijo potrebni za dvig proizvodnje.« Odlok določa izrecno, da mora naslednik, n. pr. pravi lastnik, ako mu prefekt vrne pravico upravljanja, povrniti fašistovskemu upravitelju vse investicijske stroške, ki bi se ne krili z dohodki zemljišča.

Zanimiva je motivacija tega odloka, ki je vzbudil precej šuma po vsej Italiji. Prefekt se sklicuje na pismi fašistovske poljedelske zveze in fašistovske stranke v Rovigu, v katerih ti dve organizaciji zahtevata, konfiskacijo Perettijeve zemlje, in na prefekturne izvedence, ki so ugotovili, da je Perettijevo zemljišče po žetvi 1927-28 popolnoma zapuščeno; lastnik ni dal niti preorati, ne krme požeti, pesa ni vsa pobrana, koruzno listje leži še na polju, v hlevih ni več živine. Nadalje ugotavlja prefekt, da ne more politično oblastvo mirno gledati, kako razpada premoženje, ki bi lahko donosalo ogromne dohodke zasebnemu gospodarstvu in je prav radi tega velikega pomena tudi za »javno gospodarstvo«; lastninska pravica ne more obstajati v »jus abutendi«, po kateri bi lastnik lahko celo uničil svoje imetje. »Nasprotno, zasebna last ima bistveno socialno vsebino, v kolikor stremi za tem, da spravi v sklad individualno pravo s pravom skupnosti.« Ravnanje odvetnika Perettija je v polnem nasprotju s programom fašistovske vlade glede proizvodnje in poljedelstva posebej. Prefekt se končno sklicuje na Mussolinijevo okrožnico glede »splošne bonifikacije«, ki daje prefektom pravico, da sami izvedejo bonifikacijo zasebnih zemljišč na stroške lastnika, ako ta noče tega storiti.

Italijanska javnost je pod fašizmom vajena senzacij in danes Italijan komaj skomigne z rameni, ko se podira tradicionalna ustava in fašisti sklepajo celo o prerogativah krone. Mussolini je tudi z okrožnico glede splošne bonifikacije pripravil javnost na podobne ukrepe. Toda pri vsem tem je odlok prefekta v Rovigu presenetil celo same fašiste. Furlanija, kjer se fašizem nikdar ni mogel ukoreniniti, je bila vsa pokonci. V pravnih krogih se je vnela živa debata o motivaciji prefekturnega odloka, ki podira temelje državljanskega prava. Prav kakor latifundist se je razburil bankir.

Fašizem je že davno obral zasebnika vseh ustavnih svoboščin. Dokler je šlo za abstraktne demokratične pravice (volilna pravica, tiskovna svoboda idr.), ki jih končno lahko vrne državljanu neokrnjene vsak hip drug režim, so se lahko upogljivi italijanski duhovi kmalu upognili. Bankirji, industriji, veleposestniki in trgovci se niso težko ločili od pridobitev demokracije in marsikateri je odkritosrčno pritrjeval zasmehovanju demokracije in parlamentarizma, češ, sedaj bo konec večnega prerekanja in proletarskih zahtev, in mi bomo »delali«. Vse drugače pa so zapiskali okroglioglihi gospodje, ko je fašizem pritisnil na njihove žepce, na njihovo zasebno lastnino, ki je bolj otipljiva kakor duh demokracije in parlamentarizma. »Besedec« je fašizem lahko zamenjal in nadomestil, »kruh« pa je vendar danes le tisti kakor za časa »demo-masonske-polarske demagogije« in želodci se ne dajo aklimatizirati raznim režimom. Kdo povrne zapravljeni denar, zapravljen premoženje? V konkretnem slučaju: Kdo jamči, da fašistovski komisar ne zapravi s slabim gospodarstvom premoženja svojega političnega nasprotnika? Bogataši so se zbal tudi za denar, naložen v bankah. Saj je še danes mnogo takih, ki tiščijo denar doma iz strahu pred davki in »prostovoljnimi« patriotičnimi zbirkami.

V Rimu so v političnih krogih mnogo debatirali o odmevu tega odloka. Končno je izšlo v listih poluradno poročilo, ki na dolgo razlaga, da je alarm v javnosti neupravičen. Peretti je kazen zaslužil, ker je prepustil svoje zemljišče lastni usodi. Radi tega ni trpel mogoče samo zasebnik, ampak tudi država.

Prefektov ukrep ostane torej v veljavi. Fašizem se nerad umika. Italija je torej na poti h komunizmu, ali bolj določeno, k boljšeizmu? To ne. Edina skupna poteza obeh gibanj je etatizem. Glede fašizma je gotovo, da mu je etatizem samo sredstvo, da se režim vzdrži na površju. Prav radi tega pa ni nevarnosti, da bi se fašizem prelevil v komunizem. Prav bodo imeli tisti fašistovski publicisti, ki so spočetka definirali fašizem kot »metodo«. To je res metoda vladanja. Fašizem balansira, se lovi, išče ravnotežje med socialnimi razredi, ki naj se spravijo in podvržejo blagru države, a ne radi socialne pravičnosti, ampak radi države same; fašizem ne mara diktature ne enega ne drugega razreda in ne želi premočnih pretresljajev sedanjega socialnega sestava, ker bi škodili državnemu gospodarstvu in režimu. Prav radi tega se n. pr. latifundistom ni bati kake agrarne reforme. Neposredni in glavni cilj fašizma je: vzdržati se na vladi. Odtod ukrepi tako različnih socialnih osnov. Brezdvomno pa se fašizem še danes oslanja na kapitaliste, ki so mu pomagali na noge. Priznati pa je

Za sporazum Bolgarije s SHS

Izjave Malinova

G. Malinov, bivši predsednik bolgarske vlade in najresnejši kandidat za nositelja nove situacije je dal »Politiki« izjave, ki so značilne za razpoloženje v Bolgariji in jih zato v celoti priobčujemo.

O razmerju do Jugoslavije je g. Malinov, vodja opozicije v vladni stranki »Demokratski zgovor«, izjavil:

Moje mišljenje je, da razmerje do Jugoslavije ni ravno dobro in zadovoljavajoče. Kadar se govori površno in uradno, se navadno reče: »Naše razmerje z vašo državo je korektno in zadovoljavajoče.« Moje mišljenje pa je, da to razmerje ni niti zadovoljavajoče niti korektno. Poglejte: Meja je zaprt! Ta okolnost najbolj označuje to razmerje...

Razmerje med Jugoslavijo in Bolgarijo mora biti prijateljsko, ne pa korektno. Da pa ono postane prijateljsko, je potrebno vstvarjati ne na temeljih naše preteklosti, marveč na temeljih naše bodočnosti. Če bomo šli vzporedno, potem bomo si lahko ustvarili lepo bodočnost za nas kot Slovence in za naši dve popolnoma neodvisni državi.

Mislím, da je potrebno, da naj iniciativa zato pride iz Beograda, ki je močnejši, ne pa iz Sofije, Jugoslavija, ki je od nas močnejša, naj predvzame prve korake, ki naj obe zemlji pripeljejo do priskrnejših stikov.

To je moje mišljenje o razmerju do Jugoslavije. V podrobnosti se ne spuščam, kajti one so zelo številne in delikatne. Nadejam pa se, da bo prišla priložnost, da o njih razpravljam, ko bom zato bolj pooblaščen.

Podrobnosti o slepariji z različnimi kipi

Milan, 23. nov. (Tel. »Slov.«) »Corriere dela Sera« poroča o ponarejanju 500 let starih klasičnih skulpturnih umetnin in opisuje podrobnosti, kako se je posrečilo, da so kupce prepričali o pristnosti umetnin. Florentinski trgovec s starinami je kar od početka izjavil vsakemu kupcu, da mu iz posebnih razlogov ni mogoče povedati izvora ponujenih kipov. Pripovedoval je, da je kipe dobil pri tajnem izkopavanju neke porušene opatije v bližini Monte Amiata, kamor so kipi bili spravljani med graditvijo stolne cerkve v Sienni, ter se je potem opatija porušila po potresu. Šele v najnovejšem času je spokorni menih don Mario s svojim študijem v neki samostanski knjižnici odkril zgodovino, načrt opatije in seznam umetnin ter na licu mesta tajno kopal, da bi preprečil, da ne bi vlada in zbiratelji umetnin o tem zvedeli in da bi

»Kaj bi lahko izjavili o moči »Zgovora«, ki vodi danes bolgarsko politiko?

»Vi veste, da je poslednja ministrska kriza pred tremi meseci srečno prebrojena in da je na vladi zopet ostal Demokratiški zgovor. Za mene to dejstvo seveda ne pomeni, da je kriza definitivno dokončana. Misli se, da bo kmalu zopet izbruhnila nova. In v tem slučaju najbrže ne bo Zgovor ostal na vladi. Bolj verjetno je, da bomo imeli koalicijo med strankami. O pogojih bi bilo seveda prerano govoriti...«

Ali je res, da bo v Zgovoru ponovno prišlo do sporov?

»Zgovor ni homogena stranka. On je koalicija ali pa — če hočete — federacija starih prijateljev, to je: demokratov, radikalov in narodnjakov. V tem je njegova slabost. Ze prvokrat je kriza izbruhnila vsled nasprotij med temi strankami in ni izključeno, da tudi sedaj te borbe, ki se nadaljujejo in so stalne, ne izzovejo krize. Ne borimo pa se morda samo za vodstvo. Mi se borimo radi različnih političnih koncepcij. Eni mislijo, da je treba energično nadaljevati z notranjo politiko g. Ljapčeva, drugi insistirajo na tem, da je potrebno voditi aktivnejšo zunanjo politiko, ki bi nam pomagala do zboljšanja naših razmerij do sosedov, v prvi vrsti do Jugoslavije. Kar se mene tiče, ponovno naglašam, da se mora z Jugoslavijo voditi ne morda politika korektnosti, marveč politika iskrenega prijateljstva...«

cerkvi zagotovil lep dobiček iz prodaje umetnin v inozemstvu. Z nujnimi prošnjami, da bi kupci ohranili vse to v tajnosti, je slepar kupce prepričal o tem, da so njegovi kipi pravi antični. Pravi izvor kipov so odkrili šele tedaj, ko je opazoval sin ravnatelja rimske umetniške akademije slučajno pred njegovo delavnico kiparja Dossena, čegar ime je sedaj postalo znano, kako se nalagajo kipi na tovorni voz. Kipar Dossena, kateremu je sedaj vsled njegovih odličnih zmognosti zagotovljen svetovni glas, ni imel pojma o goljufivih namenih njegovih delodajalcev. Dopovedali so mu, da so kipi namenjeni za neko cerkev v Ameriki, ki se gradi v toskanskem renesančnem stilu. Kipar je od objavljenega plačila 2 milijonov lir dosedaj prejel samo četrtnino in se za ostanek s svojim delodajalcem pravda pred sodiščem.

Angleški kralj obolel

London, 23. nov. (Tel. »Slov.«) Smatra se, da se je bolezen angleškega kralja tekonoči poslabšala. O polnoči se je sestal konzilij treh zdravnikov ob kraljevi postelji, ter je vso noč eden od zdravnikov čul pri kralju. Govori se, da se je pokazala kontuzija levih pljuč. Vendar pa se je dosedaj vsem obiskovalcem zatrdjevalo, da se kraljevo zdravje boljša. Do sedaj še niso smatrali za potrebno, da bi o bolezni kralja obvestili waleškega princa, ki se nahaja na lovu v Afriki.

Optimistični Baldwin

London, 23. nov. (Tel. »Slov.«) Ministrski predsednik Baldwin je na govoru v Glasgowu izjavil: Tekom zadnjih štirih let se je ločena Evropa spremenila v združeno Evropo. Nobenega razločka ni več med zavezniki in bivšimi sovražniki. Državniki raznih držav žele vpoštevati stališča drugih držav. Danes je upravičeno upanje narodov, da se bodo med seboj bolje razumeli in zato živeli v blagostanju. Dalje je govoril o vprašanju zaščitne carine in izjavil, da je Anglija pripravljena, sprejeti mednarodno konvencijo o osemurnem delavniku, ki angleškim potrebam ustreza bolje, kakor washingtonske konvencije.

Druga nemška demarša zaradi reparacij

Berlin, 23. nov. (Tel. »Slov.«) V drugi nemški demarši v reparacijskem vprašanju, ki se bo izročila v kratkem času, bo Nemčija po svojih zastopnikih v glavnih mestih zaveznikih držav izjavila, da ni združljivo z načelom komisije strokovnjakov, če bi se že pred sestankom te komisije formulirale gotove zahteve posameznih vlad. Naloga te komisije bo, da se nepristransko prouči plačilna možnost Nemčije. Nemška demarša bo stavila predlog, da se določi čas in kraj konference.

Apponyi pri Hindenburgu

Berlin, 23. nov. (Tel. »Slov.«) Voditelj madjarskih legitimistov grof Albert Apponyi bo imel v Berlinu predavanje. Značilno je, da bo Apponyia sprejel tudi predsednik Hindenburg.

treba, da so znali fašisti tej svoji goli »metodi vladanja« dati socialno obleko v »listini dela«, ki bazira na nekakem solidarizmu, in prav ta obleka je spravila že mnogo tujih publicistov na led.

Ali boste tudi to preslišali?

Tržaški »Pučki prijatelj«, glasilo narodne stranke v Istri, poroča pod naslovom »K brat-skemu sporazumu« o Savčičevi akciji in odgovoru dr.-a Korošca. Svoje poročilo zaključuje z besedami: »Potrebno je torej, da se vse stranke dogovore, kaj bodo menjale v ustavi in kako jo bodo spremenile... Sedaj se čaka, da bo KDK povedala, kaj hoče.«

Ali pa bo KDK to storila? Ali bo razumela komu v korist poostruje spor?

In še en glas.

Tržaški »Mali list« piše: »E, rajni Radič, Bog mu daj dobro, velik Hrvat je bil. Zaletel pa tudi, in še kakšen! S svojimi talenti bi lahko on premostil prepad med Srbi in Hrvati, v resnici pa ga je še bolj kopal iz preračunanega samoljubja. Res, da je tostran Save katoliška in zapadna kultura, onstran pa pravoslavna in bizantinska, toda kri ni voda. Če ne bi nesrečni politiki Radičeve sorte med Hrvati in med Srbi prstov vmes vtikali, bi se danes Belgrad in Zagreb ne zmerjala tako, da se sliši čez domači plot.«

Tako pa se sliši in še zelo sliši. A komu v korist? To naj enkrat prevdarjajo vsi tisti, ki z naslodo ponatiskujejo članke celo iz madžaron-skih Rothermerovih listov.

Iz časopisov

To je politika! V »Kmetiskem listu« je objavil g. Pucej uvodnik s pomembnim naslovom »Sramotna in žalostna vloga«. Vse mogoče govori g. Pucej v tem uvodniku, predvsem pa se trudi dopovedati svojim bralcem, da je hud na dr.-a Korošca, neusmiljeno hud. Pa to je le stranskega pomena, bolj zanimivo je, ko pripoveduje g. Pucej o ustavi. Te imenitne besede je zapisal: »Naša stranka je takoj po sprejetju Ustave (g. Pucej piše ustavo z veliko začetnico. Op. ured.) izjavila, da je za takojšnjo revizijo ter za vsako njeno popoljšanje, ki bi osiguralo večjo samostojnost Slovenije«. Komaj so glasovali za ustavo, že so bili za njeno revizijo. Zakaj pa so potem za njo glasovali? Mar zato, da bi jo mogli revidirati? — Gospod Pucej, dostikrat smo že občudovali vašo politiko, ko pa smo brali, zakaj ste glasovali za ustavo, pa smo čisto brez sape. Kdor zna, pa zna! Ali ni tako, g. Pucej?

In še se ne bodo iztreznili. Rimska »Volonta d'Italia« piše o hrvatsko-srbskem sporu in pri tem prav nič ne prikriva svojega veselja, da bo vsled tega Jugoslavija razpadla. Z vso iskrenostjo pravi »Volonta«, da je cena za svobodno Hrvatsko — Dalmacija. — Ravno tako pa tudi Madjari ne prikrivajo svojega veselja nad napetim razmerjem med Hrvati in Srbi. Oni so mnenja, da bo po osvoboditvi Hrvatske Jugoslavija vojaško tako oslabljena, da bodo mogli Madjari izvesti svoje načrte. Ker pa je po njih mnenju Jugoslavija ona vojaška sila, ki edino daje pomen Mali antanti, bo po koncu Jugoslavije, Madjarski lahko iztrgati Čehoslovaški Slovaško, Rumuniji pa Erdeljsko. — V istem smislu pišejo tudi Rothermerovi listi. Polkovnik Stead piše v »Daily Mail-u« med drugim tudi to, da je Masaryk rotli dr. Mačka, da prenehajo Hrvati s svojo ekstremno politiko, ker je drugače nevarnost, da bodo izgubljene vse velike pridobitve miru. Pa bilo je vse zaman. — O vsem tem pišejo in poročajo tudi hrvaški listi, niti enemu pa ne pade v glavo, da bi obsodil ekstremno politiko, ki nujno vodi v pogubo. Kakor da bi bili vsi udarjeni s slepoto in kakor da bi hoteli dokazati stari narodni izrek: da s slepoto udari bogovi tistega, kogar hočejo pogubiti!

Sporazum med JMO in NRS. »Pravda« piše: V nasprotju s prejšnjimi vestmi, da pride med radikali in muslimani do spora, eventualno celo do razhoda, se je moglo danes izvedeti, da se je gg. Spahu in Andriću posrečilo, da uredita glavne sporne točke in da vsled tega ni pričakovati novih nasprotij. Vse kaže, da bo na podlagi tega sporazuma ostalo dosedanje stanje v sarajevski in mostarski občini.

340

glasov, ki jih je dobila »Slovenska lista« katoliških akademikov, »Jutru« ne da miru. Seveda je ob tej priliki treba vreči blato na bogoslovce in ponavljati frazo o svobodni znanosti. Da ne bo ta »lajna« spravila nobenega bogoslovca iz semenišča, je jasno. Abotno bi pa bilo primerjati kulturno delo enega kaplana, kaj šele vse duhovščine, z delom »Jutrovi« kulturonošcev. Nikar pa naj si »Jutro« ne domišlja, da bo dala slovenska univerza vezati vse njegove letnike v usnje ter jih razpostavila na odlična mesta v svojih knjižnicah, da bi poznejši rodovi študirali slovenske »očake« — učenjake iz »Jutrove« dežele, pač pa bodo tam še in še stali cerkveni očetje in drugi učenjaki — katoličani svetovnega slovesa, katerih dela bodo morali študirati tudi »svobodni« akademiki, če bodo hoteli kaj znati. Če bo pa šel razvoj naših gimnazij v tej smeri naprej, je res možno, da postane naša univerza nadaljevalni tečaj šentiviške gimnazije, ker dijaki drugih gimnazij univerzitetnega študija sploh zmogni ne bodo. Vsak šentiviški abiturijent je ponosen na znanje, ki ga je dobil v škofovi gimnaziji in je vesel, da »Jutra« in njegove svobodne znanosti sploh poznal ni. Akademik.

Dunajska vremenska napoved: Po večini oblačno, posebno pa v južnih Alpah deževje. Po nižinah mlo vreme; v prostih legah sveži vetrovi, po gorah snežni viharji. V deželah pred Alpami morda kratka razjasnitev.

Slovenci! Slovenke!

Nova zarja upanja v boljše dni nam je zasvetila, ko smo pred desetimi leti podali bratom Srbom in Hrvatom prijateljsko roko v lastni državi. Postali smo svobodni. Za vedno smo se otresli tujega jarma: naš zunanji sovražnik — premagan in strta njegova tiranska moč nad nami.

Toda ni bil strit in premagan drug sovražnik našega naroda, naše države. Še vedno se bahato šopiri med nami — tiran alkohol. Vihotapil se je v naše zasebno in javno življenje.

Upropašča tisoče srečnih družin! Povzroča še in še morje solza slovenskim ženam, materam in otrokom!

Svobode, miru in demokracije ne pozna! Njemu služi kapitalizem v najhujših izrodkih!

Naše bolnice in blaznice je napolnil do streh!

Ali naj to demonsko početje gledamo še nadalje z mirno vestjo?

Ali naj dopustimo, da nas alkohol upropasti in zbrši naše ime iz seznama živih narodov?

Ne! Nikakor ne! Ne bo nam vladal demon alkohol. Strnimo vse sile za uspešen boj proti njemu!

Podpirajmo tiste, ki zbirajo čete abstinentov!

Ne smešimo tega pokreta nikdar!

Stopimo sami v te čete: Postanimo abstinenti, abstinence!

Prosimo za pomoč vse, tudi oblasti!

Slovenski fantje in moške! Slovenska dekleta in žene!

Na delo za lepšo bodočnost, ki ne bodi zalita s krvjo in alkoholom, temveč napolnjena z bratsko ljubeznijo do vseh sodržavljanov.

V treznosti je naša rešitev!

Za Akademsko zvezo: Anton Hribovšek. — Za Abstinenci krožek II. drž. gimnazije: Mirko Jenko. — Za Abstinenci krožek III. drž. gimnazije: Brejč Ivo. — Za Delavsko abstinentsko jednoto: Ludovik Meglič. — Za Dijaško zvezo: Niko Kuret. — Za Higijenski zavod: Dr. Ivo Pirč. — Za Jugoslovansko Matice: Janko Pretnar. — Za Jugoslovansko strokovno zvezo: Srečko Žumer. — Za Karitativno zvezo: Fran Lavtižar. — Za Krekovo mladino: France Kordin. — Za Krščansko žensko društvo: Cilka Krekova. — Za Ljubljanski nogometni podsavez: Evgen Beteto. — Za Narodno strokovno zvezo: Rudolf Juvan. — Za Prosvetno zvezo: Dr. Jakob Mohorič. — Za Oblastni odbor Pomladka rdečega križa. Fortunat Lužar. — Za Slomškovo družbo: Ivan Strukelj. — Za Slovensko krščansko žensko zvezo: Poldka Dolenčeva. — Za Orliško zvezo: A. Golova. — Za Slovensko orlovsko zvezo: prof. Jos. Ovsenek. — Za Slovensko planinsko društvo: dr. Jos. Tominšek. — Za Slovensko zdravniško društvo: dr. Franc Derganc. — Za Sokolsko župo: Ivan Prasene. — Za Sveto vojsko: Anton Mrkun. — Za Svet slušateljev ljubljanske univerze: Vladimir Suklje. — Za Škofijsko družbo treznosti: St. kan. Jožef Volc. — Za Društvo Treznosti: Rudolf Horvat. — Za Združenje jugoslovanskega učitelstva, poverništvo ljubljana: Josip Kobal, za preds. — Za Vzajemnost (društvo duh. ljublj. škofije): St. kan. Tom. Klinar. — Za Združenje slovenskih gozdnikov: Janke Trpin. — Za Zvezo za tujski promet: dr. Rudolf Marn. — Za Župo skavtov za Slovenijo in stega skavtov v Ljubljani: Pavel Kunaver. — Za Društvo slovenskih književnikov: Oton Zupančič. — Za Društvo slovenskih sodnikov: Peter Keršič. — Za Društvo telovadnih učiteljev: Ivan Bajželj.

Double suknje

načelnik
SCHWAB

G. K. Chesterton — Fr. Poljanec:

Višnjevi križ

(Konec.)

Docela neizpremenjeni glas in položaj je tej presenetljivi meni v govoru pridodajal čudno nasilnost. Toda varih svetlinje je — se je zdelo — zasukal glavo v najmanjšem kompasovem odseku. Vedno se je še zdelo, da ima svojo nekoliko neumno glavo obrnjeno proti zvezdam. Morebiti ni razumel. Ali morebiti je razumel, pa je v strahu ves otrpel obsedel.

»Da,« je dejal večji duhovni z istim pritajenim glasom in še vedno v istem položaju, »da, jaz sem Flambeau.«

Nato je po kratkem odmoru dejal:

»Dajte, ali mi boste dali tisti križ?«

»Ne,« je dejal oni, in enozločnica je čudno zvenela.

Flambeau je iznenada odvrnil vso svojo velikodušnost na eno stran. Veliki ropar se je naslonil nazaj in se smejal globoko in dolgo.

»Ne,« je vzklilnil. »Nočete mi ga dati, vi ponosni prelat. Nočete mi ga dati, vi samski tepček. Ali naj vam povem, zakaj ga mi ne boste dali? Zato, ker ga imam že v žepu, tu na srcu.«

Mali mož iz Essexja je to, kar je bilo v somraku videti preplašen obraz, obrnil in z bojejo radovednostjo »osebne tajnika« rekel:

»Ali — ali ste prepričani?«

Flambeau se je radostno zakrohotal.

»Zares, vi ste tako izvrstni kot tridejanska burka,« je vzklilnil. »Da, vi repa, čisto prepričan sem. Na misel mi je prišlo, pa sem pravi zavoj ponaredil, in zdaj, prijatelj, imate vi ponarejeni zavoj, jaz pa dragulje. Stara zvižgača, oče Brown — zelo stara zvižgača.«

»Da,« je dejal oče Brown in si šel z isto čudno neodločnostjo z roko skoz lase. »Da, že prej sem o njej slišal.«

Zločinski velikan se je z nekim nenadnim zavzetjem nagnil nad kmetiškega duhovnika.

Kaj je novega

Koledar

Sobota, 24. novembra. Janez od Križa, Flora.

★ **Polovična vožnja za celjski koncert dovoljena.** Za vse udeležence koncerta, ki ga priredi jutri Slovensko pevsko društvo Maribor ob pol petih popoldne v Marijini cerkvi v Celju in na katerem izvaja Mozartov Requiem, je dovoljena polovična vožnja na vseh progah pod običajnimi pogoji.

★ **Slomškova sirotišnica v Slov. Bistrici.** »Ljubi moji otroci, vaša sestra naj bom. Nimam ateja ne mame in ne vem, kje je moj dom.« Tako je pel naš veliki Slomšek, ko je gledal bedo nešteti zapuščenih sirot. Kako bi šele tožil, ko bi videl, kako je povečala kruto svetovna vojna to žalostno število. Gotovo je skrb za te obžalovanja vredne sirote, ki so često izpostavljeni duševni in telesni pogubi, eno izmed najplemenitejših dobrih del. Ker pa do sedaj obstoječa zavetišča ne zadoščajo, se namerava graditi v Slov. Bistrici nova Slomškova sirotišnica, kjer se bodo otroci preskrbeli z vsem potrebnim. Radi pomankanja denarnih sredstev se priredi loterija, čije čisti dobiček je namenjen gradbi te stavbe. Zaupno trkamo na usmiljena srca, ker vemo, da boste radi volje podpirali to podjetje s tem, da boste pridno kupovali srečke. — Šolske sestre v Sv. Petru pri Mariboru.

★ **Gospodarsko poučno predavanje** bo imel v nedeljo 25. t. m. ravnatelj Kmetijske družbe ing. Rado Lah v Radio-Ljubljani. Predavanje se bo oddajalo od 8 do poldevetih zjutraj. Opozarjamo na to zlasti podeželske radio-abonente.

★ **Pri Prosvetni zvezi v Ljubljani** se dobe izkaznice za četrtinsko vožnjo v Maribor. Opozarjamo na to ugodnost vse člane prosvetnih in izobraževalnih društev, kateri se žele udeležiti slavnostnih dni v Mariboru od 28. novembra do 3. decembra.

★ **Cecilijino društvo za ljubljansko škofijo** ima sejo v sredo 28. novembra ob 6 zvečer v škofijski pisarni. — Predsednik.

★ **Ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani.** Prejeli smo: Ponovno smo že prosili v tem listu, da bi železniška uprava kaj ukrenila radi prevoza šolske mladine v šole in iz šol na progi Zidani most—Zagreb. Prosili smo, da bi bil za šolsko dečo rezerviran prostor v prednjem delu vlaka. Do danes se ni še ničesar ukrenilo. Ali se ne smili železniški upravi šolska mladina, ki se vlačijo po celim vlaku in mora delati drugim prostor? Saj je že to žrtve za šolarje, da se morajo voziti vsak dan do 35 km daleč v šolo in iz šole in pogosto ravno šolska mladina nima niti prostora. Prosimo ponovno, da se na tej progi pri prizadetih vlakih rezervira prostor za šolsko mladino, kakor je rezerviran za vojaške.

★ **Poštni muzej.** Poštno ministrstvo je izdalo naslednjo odredbo: Ministrstvo za pošto in brzojavni muzej po vzorcu, kakršen je ta zavod v drugih kulturnih državah in v zmislu obstoječega pravilnika. V ta namen je odločeno, da zbere vse tiste predmete iz cele kraljevine, ki spadajo v področje poš-

ne, brzojavne in telefonske stroke in imajo muzejsko vrednost, to je, da izvirajo iz prejšnjih dob. Da bi se ti predmeti, kakor: usnjate torbe, stare službene obleke, službeni vestniki, vozovi, nabiralniki, žigi, telegrafski in telefonski aparati, fotografije, stari spisi, rokopisi itd., ki bodo rabili našemu kakor tudi poznejšim rodovom za priče iz razvoja p. b. t. zavodov pri nas, lahko zbrali, se naroča ravnateljstvu, naj po podrejenih poštah, brzojavah ter telefoni zbere podatke o vseh predmetih, ki se tam nahajajo in imajo muzejsko vrednost. Zbrane podatke pošlje ravnateljstvo ali pa pošta neposredno p. b. muzeju poštnega ministrstva. Če se dobi kaj takih predmetov tudi pri zasebnikih, ki jih ne morejo oddati muzeju brez odškodnine, naj jih ravnateljstvo vpraša za najnižjo ceno in o tem poroča muzeju.

1. december v Mariboru

Slovesnosti se prično že na predvečer 1. decembra. V petek zvečer priredi Prosvetna zveza družaben večer. V soboto, dne 1. decembra, bo ob pol 10. uri v stolnici slavnostni Tedeum; nato odkritje spomenika v Mestnem parku, obhod na Glavni trg in manifestacijsko zborovanje istotam. Nato slavnostna seja mariborske oblastne skupščine, kjer spregovorijo spominsko besedo oblastni predsednik dr. Josip Leskovar. Ob 15 se zbere v dvorani Zadržne gospodarske banke naši župani. Na zborovanju govori prelat dr. Franc Kovačič o Zgodovinskih črtah iz časa našega osvobođenja in oblastni predsednik dr. Leskovar o pomenu naših samoupravnih edinic. K predavanju so vabljeni tudi vsi udeleženci proslave. Ob pol 16 bo v mali dvorani Unionske ustanovni občni zbor Narodne odbrane za mariborsko oblast. Ob 20 koncert Glasbene Matice v veliki unionski dvorani.

NAVODILA:

Orlovskim odsekom in oliškim krožkom! Orlovski podzvezi v Mariboru je razposlala te dni izkaznice za četrtinsko vožnjo za proslavo 1. decembra v Mariboru na odseke, kateri so poslali prijave. Odseki so jih prejeli tudi skupno za oliške krožke. Odseki in krožki, ki še niste poslali prijave, storite to čimprej.

Vsem društvom, včlanjenim v Prosvetni zvezi. Na dopisane izkaznice vpišite ime udeleženca ter ime in kraj društva. Izkaznice se poslužijo udeleženci obnege zbora in slavlja desetletnice obstoja naše države in zavzetja Maribora ter uživajo četrtinsko vožnjo po železnici. Na vstopni postaji dobite na vozni karti moker žig. Pred odhodom iz Maribora pa si naj dajo vsi udeleženci žigosati legitimacije z žigom Narodne odbrane mariborske oblasti.

Voznja z avtobusi in po železnicah. Ako želi kako društvo ali večja družba avtobus iz Maribora, naj se ne obrača na pripravljalni odbor, ampak naravnost in pravočasno na mestno avtobusno podjetje v Mariboru. Do 25. t. m. morajo biti vse prijave s približnim številom udeležencev ter s navedbo najbližje železniške postaje pri pripravljalnem odboru v Mariboru, Maistrova 17-1.

Dve smrtni železniški nesreči v Ljubljani

V Ljubljani sta se pripetili dve železniški nesreči, ki sta bili obe smrtni. Včeraj ob četrti na 7 zjutraj je pregledoval čuvaj železniške čuvajnice št. 641 Anton Pekle v Tivoliju progo. Na tiru, tik za poslopjem »Mladike« je opazil v sredi med tračnicami truplo mladega fanta.

Prišel je v posteljo ko so se petelini peli in ko se je zbudil, bolela ga je glava, slabo mu je bil. 1-2

Aspirin tablete

mu bodo olajšale težkoče. Zahtevajte pa vedno originalni zamoj »Bayer«, ki se spozna na modro-belo-rdeči varstveni znak.

Truplo je ležalo vznak, z glavo obrnjeno proti Viču. Glava je bila zalita s krvjo, ranjena pa je bila brada, dočim so bili prsti desne roke zmečkani. O groznejši odkritju je Pekle obvestil policijo in svoje predstojnike. Kraj nesreče sta nato ogledala policijski zdravnik dr. Avramovič in uradnik Mislej. Ugotovila sta, da je fanta povozil najbrže vlak, ki je vozil iz Ljubljane proti Rakeku. Mladenič je moral korakati sredi proge in ga je lokomotiva zadela z odbijačem v brado — odtod rana — pahnila na tla in peljala čezenj. Truplo samo je razen desne roke in glave nepoškodovano, smrt pa je nastala radi počene lobanje. V mladeniču so ugotovili 22 letnega mehanika Ivana Kunea, rojenega in pristojnega v Ljubljano ter stanujočega Za Bežigradom št. 14. Oče pokojnega je železniški nadkurjač in stanuje v Rožni dolini št. 32. Uvedena je preiskava, ki naj dožene, ali je Kune izvršil samoumor ali pa gre za nesrečo. Zločin ali tuja krivda sta pri tem izključena. Truplo so prepeljali v mrtvašnico pri Sv. Krištofu.

Druga nesreča, ki se je ravno tako končala s smrtjo, se je pripetila eno noč preje na glavnem kolodvoru. O polnoči pred odhodom vlaka proti Zidanemu mostu, je zavirač Anton Kukovič še pogledal, če so odbijači pri zadnjem vagonu v redu. Nato je dal vlakovodji znamenje za odhod. Toda odbijači niso bili pravilno sklopljeni in se je vlak ustavil. Kukovič je še enkrat stopil doli in hotel sklopko popraviti. Tedaj se je zadnji vagon sam od sebe premaknil in Kukovič je bil stinjen med odbijače. Z udrim prsnim košem in s hudimi poškodbami so ga prepeljali z rešilnim vozom v bolnišnico, kjer je včeraj zjutraj umrl. Kukovič je bil star 44 let in družinski oče.

★ **Promet v šibeniškem pristanišču.** V šibeniškem pristanišču promet čim dalje bolj

Drevi ob 8 vsi v Rokod. dom k prireditvi Slovenske straže

kamor sva prišla, sem skrbel, da sem naredil kaj takega, da so preostali dan o naju govorili. Veliko škode nisem naredil — polita stena, raztresena jabolka, udrti okno; križ sem pa le rešil, kakor se bo križ vedno rešil. Zdaj je v Westminsteru. Skoro čudim se, da ga niste ustavili z »oslovskim žvižgom«.

»S čim?« je vprašal Flambeau.

»Veseli me, da o tem niste nikdar nič slišali,« je duhovnik odvrnil in se nakremžil. »To je nečedna reč. Prepričan sem, da ste predobro za »žvižgavca«. Jaz bi se ga ne bil mogel ubraniti niti z »madeži« ne; nisem dovolj močan v nogu!«

»O čem, za Boga, govorite?« je oni vprašal.

»No, mislim sem, da »madeži« poznate,« je dejal oče Brown prijetno iznenaden. »O, niste mogli že tako daleč propasti!«

»Kako, za hudiča, poznate vse te strašne reči?« je Flambeau kričnil.

Senca smeha je šinila njegovemu duhovnemu nasprotniku preko okroglega obraza.

»O kar tako, ker sem samski tepček, menim,« je dejal. »Ali vam še nikdar ni v glavo padlo, da človek, ki zazda nič drugega ne dela kakor poslušna resnične grehe ljudi, da mu človeška hudobija ne bo čisto neznana? Vendar pa, da po pravici povem, me je neka druga plat mojega poklica tudi prepričala, da niste duhovnik.«

»Kaj?« je tat skoro zijoč vprašal.

»Napadli ste razum,« je dejal oče Brown.

»To je slabo za bogoslovje.«

In prav, ko se je zasukal, da bi pobral svojo lastnino, so stopili trije policisti izpod mračnih drev. Flambeau je bil umetnik in sportnik. Stopil je nazaj in se je Valentinu veličastno priklonil.

»Nikar se ne klanjajte meni, mon ami,« je dejal Valentin s srebročisto vedrostjo. »Pokloniva se rajši oba najinemu mojstru.«

In oba sta za hip stala odkrita, dočim je eseki duhovnik gledal za svojim dežnikom.

prijatelj.

pridodejal in si trl glavo v istem obupnem opravičevanju. »Ne moremo si pomagati, da smo duhovni. Ljudje pridejo, pa nam te reči povedo.«

Flambeau je iz notranjega žepa privlekel rjav paprnat zavoj in ga raztrgal na kose. Nič drugega ni bilo v njem kakor papir in svinčeni koščki. Poskočil je z ogromno kretnjo na noge in kričnil:

»Ne verjamem vam. Ne verjamem, da bi kmetiški bedakar kakor ste vi, mogel vse to izvesti. Vem, da imate dragocenost še pri sebi, in če je ne daste — ej, sama sva, vam jo s silo vzamem!«

»Ne,« je oče Brown preprosto odvrnil in tudi vstal. »ne boste je vzeli s silo. Prvič, ker je v resnici več nimam. In drugič, ker nisva sama.«

Flambeau je s širokim korakom obstal.

»Za tem drevesom,« je dejal oče Brown in ga pokazal, »sta pripravljena dva močna policista in največji detektiv. Kako so prišli sem, prasha? Ej, jaz sem jih privedel, seveda! Kako sem to naredil? Ej, če hočete, vam povem! Hvala Bogu, dvajsetero takih reči moramo znati, če delujemo med zločinskimi vrstami. Hm, nisem bil prepričan, da ste tat, in nikakor bi ne bilo dobro, provzročiti zgledovanje nad pripadnikom naše lastne duhovščine. Tako sem vas poskusil, da vidim, ali bi vas ne pripravilo kaj do tega, da bi se sami razodeli. Človek navadno nekoliko vzroji, če v kavi najde sol; če ne vzroji, ima kak vzrok, ostane miren, zamenja sem sol in sladkor in vi ste ostali mirni. Človek se navadno pritoži, če je račun trikrat previsok. Če ga plača, ima kak razlog, da ga neopaženo prezre. Račun sem prenapredil, in vi ste ga plačali.«

Svet — se je zdelo — čaka na Flambeauja, da plane kot tiger. Toda neki čar ga je zadrževal; od najsilnejše radovednosti je kar odrevenel.

»No,« je oče Brown z neokretno jasnostjo nadaljeval. »ko niste vi nobenih sledi hoteli pustiti za policijo, jih je nekdo moral. Povsod,

»Vi ste o njej slišali?« je prašal. »Kje ste vi o njej slišali?«

»Hm, seveda vam njegovega imena ne smem povedati,« je mali mož preprosto dejal. »Bil je spovedenec, veste. Nad dvajset let je udobno živel samo od ponarejenih papirnatih zavojev. In tako sem se, vidite, ko sem vas začel sumiti, domislil na življenje tega siromaka in to reč nenadoma storil.«

»Ste me začeli sumiti?« je zločinec ponovil z rastočim zavzetjem. »Ali ste imeli res toliko soli, da ste me sumili prav zato, ker sem vas privedel na ta goli del loga?«

»Ne, ne,« je kakor v svoj zagovor odvrnil oče Brown. »Zasumil sem vas, vidite, ko sva se prvič srečala. Tista-le mala napetina na rokavu, kjer vaše baže ljudje nosite bodičasto zapestnico.«

»Za vraga vendar,« je Flambeau kričnil, »ali ste kaj slišali o bodičasti zapestnici?«

»O, od svoje male občine, veste,« je rekel oče Brown in skoro zmeden dvigal obrvi.

»Ko sem bil kaznilniški duhovnik v Hartlepoolu, so bili trije tam z bodičastimi zapestnicami. Tako, vidite, ko sem vas takoj izpočetka zasumil, sem se zagotovil, da mora križ vsekakor priti na varno. Bojim se, veste, da sem vas opazoval. Tako sem nazadnje videl, da ste zavojja zamenjali. Potem, ali ne vidite, sem ju zopet nazaj zamenjal. Nato sem pa pravega zad pustil.«

»Zad pustil,« je Flambeau ponavljal, in prvič se je poleg zmagovalnega drug zvok začutil v njegovem glasu.

»Kakopak, tako-le je bilo,« je mali duhovnik enako preprosto odvrnil. »Šel sem v tisto slaščičarno nazaj in vprašal, če sem popustil zavoj, in sem dal poseben naslov, če bi se našel. Vem, da ga nisem. Ko sem pa zopet odšel, sem ga. Tako so, namesto da bi s tem dragocenim zavitkom letali za menoj, ga urno poslali mojemu prijatelju v Westminster.«

Nato je skoro žalosten dodal: »Tudi tega sem se naučil od nekega siromaka v Hartlepoolu. On je to delal s kovčgi, ki jih je kradel po železniških postajah, pa je zdaj v nekem samostanu. O, človek vse zve, veste,« je

Vulcania

največja, najhitrejša in najbolj luksuzna motorna ladja COSULICH LINE dvojčna motorna ladja „Saturnije“

Prva vožnja v

New-York

iz Trsta 19. decembra
iz Neapolja 21. decembra

Pojasnila: SIMON KMETEC, LJUBLJANA
Miklošičeva cesta 34.

narašča. Zadnje čase je priplulo oziroma odplulo nekaj velikih parnikov, ki so imeli naloženega veliko blaga. Tako je priplul v prištanišče parnik »Gardelia« iz Dunstona, ki je naložil 4200 ton premoga. Parnik »Promontore« je naložil 1530 ton premoga za Tržič (pri Trstu). »Aleardi« je naložil 1065 ton karbida za London in končno španski parnik »Delfine«, ki je naložil 5000 kubnih metrov gradbenega lesa za Manchester.

★ Smrtna avtomobilska nesreča. Lastnik vrtiljaka Ivan Ban v Varaždinu se je v torek vračal s prijateljem, krojačem Stjepanom Mežnarčem v njegovem avtomobilu s sejma domov. Na klanec so avtomobilu odpovedale zavore. Mežnarč je takoj skočil z avtomobila in se mu ni nič pripetilo. Za njim je skočil še Ban, toda med skokom se mu je zapletla suknja in je padel pod avtomobilova kolesa. Hudo ranjenega so prepeljali v varaždinsko bolnišnico, kjer je umrl.

★ Skala padla na delavca. V kamnolomu v Rami pri Konjici v Bosni se je pripetila huda nesreča. Pri razstreljevanju ogromne pečine je padla velika skala na nekega delavca, ki so ga s težavo vsega zmečkanega potegnili izpod skale. Na poti v bolnišnico je delavec premijul.

★ Letalska nesreča v Mostarju. V Mostarju se je v četrtek pripetila letalska nesreča, ki bi lahko imela še hušje posledice kot ona v Novem Sadu. V tem času je letelo visoko v zraku vojaško letalo tipa Brandenburg z Daimlerjevimi motorji. Gledalci so opazili, kako se letalo v zraku prekucuje in ugotovili, da se je pokvaril motor in da se pilot trudi, da ne bi letalo padlo na mesto. Letalo je pričelo padati v smrtonosnih spiralah. Ljudje so bežali z ulic in se skrivali, vedoč, da je pri nesreči v Novem Sadu izgubila življenje tudi neka deklica. Kljub vsemu pa je mogel pilot še nekoliko obvladati letalo in se mu je končno posrečilo pristati zunaj mesta na nekem sportnem igrišču. Tu se je letalo razbilo. Izpod letala so potegnili narednika-pilota Rado Dejanoviča, ki je dobil hude notranje poškodbe. Poleg njega je ležal nezavesten njegov spremljevalec Vasa Avdanović, ki se je kmalu osvobodil. Vojaška komisija preiskuje, kako je prišlo do nesreče. Pilot najbrže ni kriv, saj se je ravno njegovi prisotnosti duha zahvaliti, da je preprečil še hušjo nesrečo.

★ Velike goljufije dveh trgovcev v Sarajevu. V Sarajevu je bil aretiran trgovec Josip Maestro, kar je izzvalo v mestu ogromno senzacijo. Za njegovim družabnikom Josipom Finzajem je sodišče izdalo tiralico, ker se policiji še ni posrečilo, da bi odkrila njegovo skrivališče in ga aretirala. Proti obema trgovcema je vložil neki tržaški trgovec tožbo, ker so strokovnjaki ugotovili, da je njuna bilanca že dve leti ponarejena. Čeprav sta bila že v začetku leta 1927 pasivna, sta mirno poslovala dalje in v začetku 1928 sta napravila celo visoko aktivno bilanco, ponarejeno seveda. Njuna trgovina je bila zelo obsežna. Z menicami in drugimi papirji sta napravila velike dolgove in sta za izposojene zneske plačevala po 30 do 40 odstotkov obresti. Okrožno sodišče je bilo mnenja, da gre tu za goljufijo in je odredilo aretacijo obeh trgovcev.

★ Očeta ubil radi dedšćine. V vasi Martincih, blizu Sremske Mitrovice, se je te dni pripetil grozen uboj. 53-letni kmet Ljuboje Teodorović je prišel pred časom bolehati in se je zato odločil, da razdeli svoje premoženje med svoje tri sinove. Najstarejša sinova sta bila z deležem, ki jima ga je dal oče, zadovoljna in sta osnovala lastni gospodarstvi. Najmlajši Zivan pa ni bil zadovoljen s svojim deležem in je prišlo radi tega pogosto do prepira med njim in očetom. Ob nekem takem vročem prepiru je sin napadel dejansko očeta. Oče je pobegnil iz sobe in zaklenil za seboj vrata. Toda nasilni

sin je s sekuro razbil vrata, nato pa s sekuro strahovito razmrcvaril očeta, ki je bil takoj mrtev. Ko je izvršil to grozno dejanje, se je zaklenil v hišo in s sekuro razbil vse pohištvo. Sosedje so vdrli v hišo in komaj ukrotili pobesnelega Zivana, ga zvezali in izročili sodišču.

★ GOSPODINJSTVO S. M. Ladvine Purgaj izide prve dni meseca decembra v novem natisu v zalogi Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani. Po knjigi naše žene in dekleta neprestano povprašujejo, zato smo s novo izdajo pohiteli. Knjiga se pa uporablja tudi v gospodinjstvih šolah in tečajih. Z ozirom na vse to, bo kljub visokim tiskovnim stroškom ostala stara cena 40 Din za broširan izvoz v veljavi, dobili pa se bodo na novo tudi lično vezani izdodi, primerni za darila. Cena za vezane izdode še ni določena.

★ »PRIHOD MIKLAVŽA« je naslov prizoru, katerega nudi Prosvetna zveza vsem društvom za Miklavžev večer.

★ DR. DERČ odhaja na študijsko potovanje in se vrne dne 9. decembra 1928.

★ PRI BOLEZNIH NA LEDVICAH, V MEHURJU IN DEBELEM ČREVESU polajšuje »Franz-Josef« grenčica v najkrajšem času tudi večje težave pri odvajanju. Spričevala bolnice potrjujejo, da je »FRANZ-JOSEF« voda vsled svojega olajšujočega učinkovanja brez boletin prav posebno primerna za neprestano porabo pri mladih in starih. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

★ KLOBUKE popravlja, čisti, barva, lika, preoblikuje Mirko Bogataj, Stari trg 14, Ljubljana.

★ NOGAVICE, rokavice in pletenine se dobe v veliki izbiri pri tordki Prelog, Ljublj.

Usta ingrlo

se najlažji pol, po katerem prihajajo bolezenske kali v naše telo. Naloga, hripavosti, boleznj vratu, kakor tudi vseh ostalih nevarnih nalezljivih bolezni Vas najlažje o varnosti očistijo.

ANACOT-PASTILE

DR. WANDER

Iz seje ljubljanskega oblastnega odbora

dne 2. novembra 1928.

Osebnne zadeve: Razpisano mesto za službo učitelja v zavodu za slepe v Kočevju se odda Bogomir Dobovšek. Učiteljci v Dobropoljah. Imenovana se z ozirom na dosedanje javno službeno dobo uvrsti v VIII. čin, razred I. plač. stopnjo v stalni lastnosti. Marica Okorn, absolventka gospodinjke šole v Haagu na Bavarskem, zasebnica v Škofji Loki, se sprejme v oblastno službo s 1. decembrom t. l. kot pomožna učiteljska pripravnica za oblastne kmetijske gospodinjke tečaje. Inž. Srečko Šabcu, v. d. upravnika mlekarne šole v Škofji Loki, se podeli tritedenski študijski dopust v južni del Nemčije.

Občinske zadeve: Glede na sestavo novih občinskih inventarjev, ki jih bodo morale napraviti občine, se predpiše vsem županostim enotna tiskovina. Tiskovine se razpošljejo občinam, čim bodo natisnjene. Obnovi se postopanje glede obvezne skontacije občinskih blagajne — letno vsaj dvakrat — po občinskih preglednikih računov kot ga je svoj čas odredil že bivši deželni odbor kranjski z okrožnico 17.513 iz leta 1909. O izvršeni skontaciji bo moralo vsako županstvo predložiti oblastnemu odboru zapisnik po predpisanem vzorcu. Tozadevne tiskovine se natisnejo in razpošljejo županostim s potrebnimi pojasnili. Kontrola občinskega gospodarstva — zlasti denarnega poslovanja občin se na območju ljubljanske oblasti uvede strogo po določbah občinskega reda tako, da bodo občine morale vsako leto predložiti oblastnemu odboru računске zaključke, odgovarjajoče proračunskim postavkam. V ta namen se priredijo posebne tiskovine, ki se bodo razposlale županostim.

Ustanovitve oblastne trdnice v Dračihih pri Metliki: Glede na ustanovitve oblastne trdnice v Metliki, ki je utemeljena v letošnjem proračunskem letu, se odobri pogodba, ki jo je sklenil oblastni odbor z zakupodajalcem Markom Nemančičem št. 2 in Markom Nemančičem št. 3, oba iz Dračičev. Za ustanovitve te trdnice se porabi ves kredit v znesku 39.000 dinarjev iz part. 9/4. D. Ureditve trdnice se poveri Antonu Bajuku proti primernemu mesečnemu honorarju, ki bo izvršil vsa dela pod nadzorstvom obl. strokovnjakov.

Razne podpore: Za smuško skakalnice v Bohinju podpora Din 30.000.—, za most čez Savico v Ukancih Din 1.500.—, za most čez Savo pri Piskotaru med Bregom in Zasipom 5.141.85 Din. Nadaljnji podpora je nakazanih: iz Izseljenškega fonda za 6.800 Din, za obrbne zadruge 2.000 Din; iz odredka za kmetijstvo, — za pogorele in druge nesreče 9.500 Din, za vzdrževanje plemenite živine 2.250 Din, kmetijskim združenjem 18.000 Din, za vodne melioracije 10.000 Din ter za druge kmetijske panoge 8.980 Din; končno iz prosvetne postavke za 106.000 Din.

Ljubljana

Nočna služba lekarn

Nočno službo bosta vršili lekarni Ramor na Miklošičevi cesti in Trnkoczy na Mestnem trgu.

★ Akademija Slovenske Straže v Ljubljani v soboto, 24. novembra 1928, ob 20. uri v Rokodelskem domu. Spored: Pregeļi: Tolminka balada, recitacija; Simić, Sporočilo, deklaracija; Simbolične vaje: Kje so moje rožice; govor: David Doktorič; prizor: Posvetitev domovini. — Vstopnina 2 Din, preplačila se hvaležno sprejemajo.

★ Akademikil Danes, v soboto, dne 24. t. m., pride skupina čekih akademikov, Prazanov, v Ljubljano, ki priredijo zvečer v Unionski koncert. Naša slovenska dolžnost je, da jih čim priskrbejšje sprejmemo ter se v to svrbo zberemo točno ob tri četrti na 2 popol-

dne na glavnem kolodvoru. Obenem prosimo vse tovariše, večje češkega jezika, da se še dopoldne zglasijo v Svetovi sobi na univerzi, kjer dobe direktive za vodstvo Čehov pri popoldanskem ogledu Ljubljane. Istočasno ponovno apeliramo, da se akademiki v kar najlepšem številu odzovejo vabilu in posetijo nocojšnji koncert. — Svet slušateljev ljubljanske univerze.

★ Opozarjamo na nocojšnji simfonični koncert, ki se vrši ob 20. uri v Unionski dvorani in za katerega se dobijo vstopnice vseh vrst tekem dneva v Matični knjižarni, od 7 dalje pa pred Unionsko dvorano.

★ Navodila za treznostno manifestacijo, dne 25. t. m. ob 10 dopoldne. Vsa cenjena ravateljstva ljubljanskih šol, ki so prejela te dni vabila za manifestacijo, vlijudno naprošamo še enkrat, da preskrbe za čim večjo udeležbo s strani učencev. Obenem naprošamo tudi p. n. ravateljstva, da določijo vsaj enega izmed učiteljstva, ki bi učence oz. učenke pripeljal na mesto zbirališča pred Mestnim domom. Isto velja tudi za društva. — Posamezni zavodi naj se zberejo okoli njihove napisne tablice, ki jo bo držal na zbirališču eden redilcev. — P. n. ljubljansko občinstvo naprošamo, da na dan manifestacije s svojim posetom dokaže soglasje in enotnost z mladino v boju proti alkoholu.

★ Hišne posestnike v Ljubljani opozarjamo, da bo davčna administracija v Ljubljani dne 26., 27., 28., 29. in 30. novembra 1928 nadaljevala sestavo novega katastra zgradb, ki ga predvideva člen 38 novega zakona o neposrednih davkih za hiše v sledečih ulicah odnosno cest mesta Ljubljane: S. Florjana ulica, Gerbičeva ulica, Gledališka ulica, Gledališka stolba, Glinška ulica, Gorupova ulica, Gospoška ulica, Gosposvetska cesta, Grablovičeva ulica, Ulica na Grad, Za gradom, Gradaska ulica, Gradišče, Grajska planota, Gregorčičeva ulica, Groharjeva cesta, Grubarjevo nabrežje, Grušdovo nabrežje, Hauptmanca, Na hmeljnikih, Holzapfiova ulica, Hradečkova vas, Hranilnična cesta, Hrenova ulica, Idriska ulica, Igriska ulica, Ilirska ulica, Illova, Izanska cesta, Sv. Jakoba trg, Janežičeva cesta, Japljeva ulica, Jegličeva cesta, Jelovškova ulica, Jeranova ulica, Jugoslovanski trg, Kapiteljska ulica, Karadžičeva ulica, Karlovaška cesta, Korunova ulica, Kette-Murnova cesta, Kladezna ulica, Ključavničarska ulica, Knafjeva ulica, Kobariška ulica, Kocanova ulica, Kolijska ulica, Kolodvorska ulica, Komenskega ulica, Kongresni trg, Pred konjušnico, Kopitarjeva ulica, Korytkova ulica, Koseskega ulica in Kotnikova ulica. — Hišni posestniki iz pravkar navedenih ulic in cest naj se torej v zgoraj označenih dneh med 8—13 zanesljivo — osebno — zglase pri davčni administraciji v Ljubljani (Breg, št. 6). V primeru, da je hišni lastnik zadržan, ali odsoten, naj pooblasti kakega namestnika, ki ga bo zastopal. Pooblaščenemu mora biti zgradba dobro znana. Zelo priporočljivo je, da prinese hišni posestniki stavbne načrte dotične zgradbe ali pa kake druge skice s seboj, v katerih so označeni vsi hišni deli. Hkrati se opozarjajo hišni lastniki, ki bi se morali zglasiti že dne 22., 23. ali 24. novembra t. l. in tega do sedaj niso storili, da se zanesljivo zglase v času od 26. do 30. novembra t. l. Kdaj se vrši popis hiš v ostalih ulicah in cestah mesta Ljubljane, objavimo prihodnje dni.

★ Goljufiji Milan s Posavja. Milan s Posavja je drugače eleganten mož in kavaler. Če človek pogleda njegove skrbno zlikane hlače in namazane čevlje, bi nemara mislil, da ima opraviti s kakim trgovcem ali kaj podobnega. V resnici pa je Milan hudo nevaren tujemu imetju. Ni še dolgo, kar so ga prijeli radi treh vlomov in je vse kazalo, da jih je res on izvršil, pa se je Milan le zmal in mu niso mogli nič dokazati ter so ga morali izpustiti. Cedenih aferic ima Milan nebroj za seboj. Pred kratkim je prišel k nekemu svojemu znancu in ga nagovoril: »Daleč je še do Posavja, da j, posodi mi kolo, da se odpelem domov. Jutri ga dobiš nazaj!« Kolo je dobil, vrnil ga pa ni. Le slučajno je lastnik kolesa zvedel, da je Milan kolo prodal za 400 Din. Kolo je policija zaplenila, z Milanom pa se bo pogovorila malo drugače.

V nedeljo ob 3 popoldne

PODOBAR

v ljudskem domu

Več med naznanili

Maribor

SLAVA 45. PEŠPOLKA.

se je obhajala večeraj zelo slovesno. Kakor znano, obhaja mariborski pešpolk svojo običajno slavo dne 23. novembra v spomin tistega zgodovinskega dne pred desetimi leti, ko so naši hrabri fantje razorožili zloglasno »Zeleno gardo« in je naša odbravska metropola prešla faktično in končno veljavno v našo posest. Ob tej slavnostni priliki se je vršila večeraj ob pol 11 na dvorišču tukajšnje vojašnice Kralja Aleksandra služba božja in obred rezanja kolača. Temu svečanemu tradicionalnemu obredu so prisostvovali mnogi odlični gostje. Med drugimi so bili navzoči: veliki župan dr. Schaubach, prevzvišeni knezoškof dr. Andrej Karlin, mestni poveljnik general Dimitrije Spasić, oblastni predsednik dr. Leskovar, mestni župan dr. Juvan s podžupanom dr. Lipočdom, finančni ravatelj dr. Povale, ravatelj realke dr. Zupančič, poveljnik tukajšnjega vojnega okrožja polkovnik Stojadinović, poveljnik 45. pešpolka polkovnik Stanovljović, upravniki narodnega gledališča dr. Brečić ter zastopstvo Jug.-čehoslov. lige v Mariboru, Češkega kluba, požarne brambе itd. Za katolike je opravil cerkveni obred garnizijski duhovnik Pavel Zavadlal, za pravoslavne prota Trbojevič, za muslimane pa divizijski hodža iz Ljubljane. Po končanih cerkvenih obredih se je v okusno okrašenih prostorih omenjene vojašnice vršila zakuska za povabljenе goste. Ob tej priliki je spregovoril prevzvišeni g. škof dr. Karlin, ki je v svojem govoru proslavil vrline naše hrabre vojske, nakar se mu je v lepem govoru zahvalil mestni poveljnik general Dimitrije Spasić. Popoldne ob 3 pa se je vršila na dvorišču vojašnice vojaška veselica, ki je potekla v zelo živahnem razpoloženju.

★ II. Prosvetni večer se je vršil v četrtek, dne 22. t. m. Predavatelj, prosvetni čef dr. Fr. Kotnik, priznan strokovnjak v narodopisni vedi, je razložil postanek in razvoj narodne noše na Slovenskem, posebno Koroške, slovenjgoriške, pohorjske, savinjske, gorenjske, dolenske in belokranjske. Na številnih skoptičnih slikah je ponazoril snovanje in delovanje narodnega genija, ki se tako značilno izraža v narodni noši. Obenem je orisal predavatelj pragaantno in precizno zveze in sorodnosti naše narodne noše z nošami tujih narodov ter

v kratkih potezah razkril posebne zakonitosti in lastnosti preproste narodne duševnosti. Predavanje je premnogim užgalo ljubezen in navdušenje za preprosto ljudstvo in njegovo umetnost.

★ To so fantje, so vsi... Naši sociji namreč, ki sedijo v občinskem svetu. Kadar odpro enkrat usta, potem ni tako hitro konca. Najrajši bi kar v zboru deklamirali svoja piškava predpotopna jadjikovanja: največjo skrb pa ima brezdvomno gospod župan, ki jedva sprti ugotavlja zaporednost kviku strlečih rok. Zadnjič so zopet navili staro lajno; rentabili so do hripavosti proti ubogim — nagrobnim spomenikom na starem cerkvenem pokopališču, nazadnje pa so izpovedali, da so za krematorij in proti grobovom. Hudomušni poslušalci na galeriji pa so se smejaļo povpraševali: kakšna krema (maža) je neki ta frdacani krematorij, da je je kar za pet črk več od navadne.

★ Akademija ženskega odseka Krekove družine v Mariboru, ki je bila v nedeljo preložena, se vrši drevi ob 20. v dvorani Zadrūžne Gospodarske banke.

★ Zopet požar v Kamniškem grabnu. Okoli polnoči je nenadoma izbruhnil požar na posestvu Josipa Feiberja, lesnega trgovca ob pristanu. Na pomoč sta prihiti kamniška in pa mariborska požarna bramba pod poveljstvom g. Vollerja, katerima se je v kratkem času posrečilo lokalizirati ogenj in ga pogasiti. Zgorel je samo del senika in strehe. Škoda znaša približno 4000 dinarjev. Ker se v zadnjem času ponavljajo požari v Kamniškem grabnu zelo pogosto, obstaja upravičena sumnja, da je tudi ta požar podtaknila zlobna roka.

★ Umrļa je Cetič Cirila, zasebnica, stara 30 let. Pogreb v nedeljo ob 15. uri.

★ Gibanje nalezljivih bolezni. V mariborskem mestnem okolišču je obolelo v času od 15. do 21. novembra 34 oseb na nalezljivih boleznih: dve na davci, ena na šenu in 31 na ošpicah. V limbuškem gozdu so našli drvarji obešenega na nekem drevesu delavca Josipa B., ki so ga že dalj časa pogrešali. Samomor je izvršil bojda v trenutku duševne zmedenosti. — Večraj proti polnoči pa je hotel v smrt 55-letni železničar Ivan J., ki se je že bil obesil v kuhinji, pa ga je žena rešila smrti s tem, da je pravočasno odrezala vrv. Prvo pomoč je nudil Ivanu J., ki je kazal še znake življenja, rešilni oddelek, nakar so reveža prepeleli v bolnico. Razlog samomorilnega poizkusa ni znan, posebno ker je bil Ivan J., vedno dobre volje in je tudi s svojo družino živel v dobrih odnosih.

Celje

★ Vsem lesnim trgovcem v območju okrajnega glavarstva v Gornjemgradu. Z ozirom na številne pritožbe iz vrst pravih trgovcev z lesom proti šušmarjem, ki se v zadnjem času prav pogosto pojavljajo na škodo redne in realne lesne trgovine v območju gornjegrajskega okraja, je treba proti tem elementom nastopiti z vsemi razpoložljivimi sredstvi in jim onemogočiti nepravilno delovanje na polju lesne trgovine. Radi tega želi načelstvo okrajnega gremija trgovcev v Celju, da se na uradni dan gremija, ki se vrši dne 26. t. m. predpoldne ob 11. do 13. v Gornjemgradu v gostilni F. Veržnik in popoldne ob 14. do 16. v Mozirju v gostilni »Pri Pošti« zglase vsi lesni trgovci, da se ustvarijo potrebne mere o načinu pobiranja šušmarstva. V interesu prizadetih bo, da se zanesljivo odzovejo vabilu. — Načelstvo.

Ne zamudite

znatnega popusta na vsa oblačila, pri Jos. Rojina, Ljubljana.

Dopisi

Kranjska gora

Železniški most čez Savo pod Gozdom, ki ga je povodenj pred dvema letoma zarahljala, so po dolgem času vendar popravili, da vozi vlak zopet normalno čezenj. Od začetka so morali potniki prestopati in peš hoditi čez most, pozneje je vlak po mostu vozil počasi in varno, zdaj pa vozi zopet normalno.

Vozni red, ki je zdaj v veljavi, je silno neprikladen za veliko večino ljudi, posebno vlak, ki jutraj 5.14 vozi proti Ljubljani. Vsi železničarji, ki morajo na delo na Hrušico ali Jesenice, in vsi šolarji, ki hodijo v meščansko šolo na Jesenice, morajo vstati že ob 4, da pridejo pravočasno. Kako je to mučno in kvarno, zlasti za mladino. Tudi drugi bi bili veliko bolj zadovoljni, ko bi prvi jutranji vlak vozil tako kakor lani ob pol 7.

Trbovlje

★ Vsi lastniki kreslinih vžigalnikov se morajo javiti dne 25. t. m. na občini. Kreslini vžigalniki se bodo žigosali istotam. — Taksa za navadne vžigalnike znaša 50, za srebrne in zlate 100 dinarjev.

★ Vojaški obezniki. Vsi leta 1909 v tukajšnji občini rojeni mladenci se morajo javiti pri vojaškem referentu od 25. t. m. Kdor bi se v navedenem roku ne javil, se bo smatral kot vojaški begunec.

Premog, drva, kruh, agloški premog in ogelje — »ILIRIJA« Vilharjeva cesta (za Glavnim kol.), Kralja Petra trg 8, Miklošičeva cesta 4 — Telefon šte. 2830

Hotel „ROYAL“ Beograd

Kralja Petra 70. — Telefon 55-27.

Hotel i. vrste z najmodernejšim komfortom.
Cene sob od Din 50.— naprej.

LIPTON-ČAJ

Zahtevajte, da Vam dajo
znani rumeni zavoj

Ptuj

⊕ Glasbena matica v Ptuj. Danes zvečer koncert v proslavo Schubertove stoletnice smrti. — Spored: 1. Beethoven: Trio v B-duru; 2. Schubert: a) pesem lajnarju; b) na morju; c) smrt in deklacija; 3. Schubert: Trio v E-duru; 4. Dvořák: Trio-Dumky. Klavir: prof. Anka Stöhr; gosli: prof. Karol Pahor; čelo: prof. Ceulek Sedibauer. Pevske točke izvaja baritonist G. Šeša Skaza.

⊕ Izredni občni zbor ptujske združne elektrarne se je vršil prošle soboto. Na predlog mestne občine bi se imela sprejeti v pravila določba, da preide elektrarna s koncem leta 1932 v last mestne občine v Ptuj. Ta namreč jamči za vse obveznosti zadruge z vsem svojim imetjem in bi brez tega jamstva še danes Ptujčani in Brežani svetili s petrolejem in lojenkami. Sklep, da bi združna prešla v roke mestno občini, je mestni svet sprejel že pred leti, a se ta sklep ni izvršil. Šele na pritisk bivšega gerentskega sveta in sedanjega občinskega zaslupa v Ptuj se je to vprašanje vzelo v pretes. Bivši ptujski župan g. dr. Senčar Matelj je na obnem zboru predlog toplo zagovarjal, njegov nekak trgovec g. Milko Senčar ga je pa pobijal. Pri glasovanju, kjer so odločali tudi člani z Brega, je predlog propadel in bo ptujska občina imela še nadalje prijetno dolžnost biti glavni porok in plačnik za zadruge, drugače pa pri zadruzi s svojimi borimi 20 glasovi stali v kotu. Prevladalo je strah, da bi mestna občina ceno tolu povlačila in sama pri tem imela kaj koristi. Kratkovidni Ptujčani so šli na ta lim, niso pa pomislili, da občina mora imeti dohodke primerne izdatkom in da bodo pač Ptujčani morali iz drugih virov prispevati za mestne potrebe več kakor tedaj, če bi zadruge prešla v mestne roke. Brežane razumemo, Ptujanov pa ne, da so dali prepretnost. Sicer se k temu vprašanju še povrnemo in bomo začeli vprašanje svoječasne nabave materiala in valorizacije pri ustanovitvi združne elektrarne.

LIPTON-ČAJ

Z naših slovitih plantaž na Cejlonu naravnost o Vaš čajnik

Stoletnica šole v Žužemberku. Preteklo nedeljo se je vršila lepa in pomenljiva slovesnost v središču »Suhe Krajine«, prijaznem Žužemberku. Obhajali so tam stoletni spomin, odkar imajo javno ljudsko šolo. Tej priložnosti slovesnosti, ki se je vršila ob najlepšem vremenu, je poleg ogromne udeležbe domačega in okoliškega ljudstva dala poseben sijaj navzočnosti mnogih odličnih gostov, ki so ob tej priložnosti prihajali tje; med drugimi g. oblatni predsednik dr. Marko Natlačen, višji šolski nadzornik Fortunat Lužar, vladni svetnik Kukul, nadzornik Pinal, več bivših tukajšnjih učiteljev kakor tudi vse učiteljsko iz okolice. Goste je pričakovala šolska mladina pred lepo ozajšanim šolskim poslopjem ter jih z godbo na čelu spremila k zahvalni službi božji in župnijske cerkve, kjer je imel domaći g. dekan slovesnosti primerno pridigo nato pa sv. mašo z zahvalno pesmitjo. Po službi božji je ljudstvo napolnilo ves obširen prostor pred šolo v trgu ter pazljivo poslušalo slavnostne govore g. šolskega upravitelja o zgodovini šole, g. višjega nadzornika o potrebi sodelovanja cerkve, šole in staršev ter g. oblatnega predsednika, ki je poročal o skrbni oblatnega odbora za ljudsko izobraževanje. Po zborovanju se je za vse povabljene goste vršil v šoli banket. Po popoldanskem službi božji pa se je vršila ljubka šolska prireditev v dvorani izobraževalnega društva, torej v prostorih, kjer je nudila župna cerkev šoli prvega pol stoletja brezplačno gostoljubno streho. To je v lepem govoru še posebej povdaril g. katehet Mali. Zaključila se je slovesnost s pravilno otroško igrice »Šivilja Klarac«. Vsa proslava 100-letnice se je izvršila v najlepšem redu in splošnem navdušenju. Na goste je napravila najlepši vtis velikanška udeležba ljudstva pri vseh prireditvah ki prihaja, da imajo ti ljudje dobro šolo zares radi in zasluži njihovo stremeljenje po boljši izobrazbi vsestransko podporo.

LIPTON-ČAJ

Zapomnite: po eno žlico
na vsako skodelico čaja

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sobota, 24. novembra: 12.30: Reprodukcijska glasba; 18.30: Problem tuberkuloze v delavskem zavarojanju, predava dr. Tone Jamar; 19: Nemščina, poučje ga dr. Piskernik; 19.30: O psihoanalizi, predava dr. Bartol; 20: Koncert češke akademike filharmonije iz Prage, prenos iz Uniona; 22: Poročila.

Nedelja, 25. novembra: 8—8.30: Obdelovanje zemlje, predava ing. R. Lah; 9.30: Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve; 11: Otroška matineja, izvaja oddelek žen. op. zbora pod vodstvom g. Nečaja; 15: Laska glasba (tercet Šiška); 15.30: Humorično čtivo, recitira pisatelj Milčinski; 16: Laska glasba (tercet Šiška); 16.30: Pokret jugoslov. prostovoljcev v Rusiji, spomin vojnega ujetnika, predava g. Grčar; 17: Reprodukcijska glasba; 17.30: O gledališču, predava prof. Šest; 18: Veseljoigra; 20: Slov. akad. oklet: 1. Mirk: Jutro; 2. Foerster: Spak; 3. Adamci: Kmečka pesem; 4. Jereb: Pelin roža; 5. Adamci: Lucijer ban; 6. Prelovec: Skrijančku; 7. Dev: Še ena; Lahko glasba: Radio orkester; 22: Poročila.

Drugi programi

Sobota, 24. novembra.

Zagreb: 17.30 Poljuden koncert. — 20.35 Sonate za violo s spremljevanjem klavirja. — Praga: 12.30 Opoldanski koncert. — 16.30 Zabavna glasba. — 19.30 »Pastirjeva žena«, sluhoigra. — 22.25 Plesna glasba. — Leipzig: 20.30 Koncert madrigalnega zbora. — 21.15 Impresije (Niemann). — Stuttgart: 15.15 Zabavna glasba. — 16.35 Operetna glasba. — 19.30 Mozartova glasba. — Bern: 17. Orkestralna glasba. — 19.30 Zabava. — 21. Orkester. — Katowice: 20.30 Prenos iz Varšave: »Dreimäderhaus«, opereta. — Rim: 17.30 Instrumentalna in vokalna glasba. — 20.45 Operni večer: »Sestra Angelika«, opera v 1 dej. in »Mefisto«, opera. — Berlin: 17. Zabavna glasba. — 20. Zabavni večer; Plesna glasba. — Dunaj: 11. Kvartetska glasba. — 15.30 »Horribili crilibili«, šalci v 5. dej. — 17.30 Komorni koncert. — 19.30 Schubert: »Lepa mlinarica«, ciklus pesmi. — 20.20 Zabavna glasba. — München: 19.45 Zabavni koncert orkestra. — 21.15 Vesela ura. — 22.45 Plesna glasba.

LIPTON-ČAJ

Najboljši iz najboljših svetovnih čajevih plantaž

Sport

K JUTRIŠNJEMU TEKMOVANJU ZA DARILLO LNP-a

Prvenstvene nogometne sezone je konec in s tem je dostopilo pri nas običajno popolno mrtvilo na zelenem polju. Ne tako letos. LNP je uvedel hvalovredno akcijo, ki se mu je popolnoma posrežila ter je pridobil za tekmovalce za darilo LNP-a štiri najboljši ljubljanske klube, t. j. Primorje, Ilirijo, Hermes in Svoboda. Tekmovalci se vrši po pokalnem sistemu ter nastopita v prvem kolu para Primorje : Hermes ter Ilirija : Svoboda. Zmagovalca odigrata finalno tekmo predvideno prihodnjo nedeljo.

Tekme se vršijo na igrišču Ilirije ter nastopijo tekmovalci bržkone v naslednjem redu: ob 18.30 Primorje : Hermes, ob 15. Ilirija : Svoboda. Tekmi se vršita ob vsakem vremenu.

ZANIMIVE SPORTNE VESTI:

Zagrebska hazenska podzveza se je razšla in se je ustanovila rokometna zveza. Razid podzveze je v zelo ozki zvezi z odloki saveza radi znane prvenstvene tekme Ilirija : Concordia.

Srednjeevropski cup je poslal naši zvezi pismo, v katerem pravi, da so pripravljene revidirati svoje stališče glede razdelitve denarja teh tekmovalci. Mi smo že pretekli teden povedali, kakšno je pravzaprav stanje v teh tekmovalcih. Vse-rainjši Jutarnji list potrjuje, kar smo povedali. Vseeno pa ni položaj tak, da bomo lahko sodelovali, če bomo le hoteli. Na konferenci, ki bo v februarju v Budimpešti, se bo rešilo in sicer mora biti sklep soglasen, ali sodelujemo mi ali pa Italija, Švica ali Nemčija. Po situaciji, ki je nastala vsled države Nemčije, je bržkone Nemčija četrt država, ki bo v l. 1929. tekmovala za srednjeevropski pokal. Pogajanja za ponoven vstop Angležev v F. I. F. A. se bližajo ugodnemu koncu. Stavljen je predlog, naj bi se proslavil vstop Angležev v F. I. F. A. na ta način, da bi se sestala evropska reprezentanca proti angleški. G. Meisl, avstrijski zvezni kapetan, je imenoval kandidate, kateri bi po njegovem mnenju spadali v to moštvo. Zamora (Spanec), Tandler, Tramsels (Avstrija), Samitler (Spanec), Kalmar, Berhessy (Madžara), Conti (Italija), Takacs (M.), Gaveidi (A.), Pue (Čeh), Wesely (A.). Sama znana imena, vendar to nikakor ni najmočnejše moštvo kontinenta.

ANGLIJA NE GRE V FIPO.

Nogometna konferenca v Londonu se je zaključila brez rezultata. Njen namen je bil, da pregovori Anglijo za zopetni vstop v Fife. Kot zastopnik Fife so se posvetovali udeležili predsednik Rinat (Francija), Generalni tajnik Hirschmann (Holandija), Fischer (Ogrska), dr. Schriekler (Nemčija), Fränkel (Finska) in Seldrayers (Belgija). Velika angleška zveza je bila zastopana po delegatih iz Anglije, Škotske, Irske in Valesa. V krogih Fife so mislili že prej, da ne bo prišlo do nobenega definitivnega zaključka; in tudi res ni prišlo, pa so se posvetovali več ur. Odločili so se zato zopet za staro preskušeno sredstvo, da prepustijo nadaljna pogajanja posebnim komisijam, sestavljen iz štirih zastopnikov Fife in Velike Britanije. Načelno nima Anglija nič proti vstopu v svetovno nogometno zvezo, a dobili se mora tak način vstopa, da Anglija ne žrtvuje svojih načel. Torej se bomo še pogajali, samo za kraj in čas še ne vemo.

TO BO LEP ZAKON!

Ederlova Gertruda je preplavala Kanal. Med pismi, ki jih je dobila v pohvalo, je bilo tudi pismo mladega častniškega aspiranta iz Indije. Začela sta si dopisovati in sta se pred par meseci zaročila, ne da bi se bila kdaj videla. Zaroka v Angliji ali Ameriki je bolj stroga kot pri nas in trdno drži. Te dni je prišel zaročenec iz Indije domov na Angleško in je hotel govoriti z zaročenko glede poroke. Pa je ni bilo več na Angleškem; odšla je bila dol na jug na Novo Zelandijo. Nova Zelandija obstoji iz dveh otokov, vmes je 28 km široka cesta. To cesto hoče Gertruda preplavati in zato nima časa za poroko. Ederlova je nemška Američanka, živi pa veliko na Angleškem. Ta zakon bo pa res lep!

Naznanila

Ljubljansko gledališče

Drama:

Začetek ob 20.

Sobota, 24. novembra: ZIVI MRTVEC. Premierski abonma.

Nedelja, 25. novembra: ob 15. uri pop. DOBRI VOJAK SVEJK. Ljudska predstava pri znanih cenah. Izven.

Ob 20. uri zvečer: »ZIVI MRTVEC«. Izven.

Ponedeljek, 26. novembra: ROMEO IN JULIJA. Red D.

Opera:

Začetek ob pol 20.

Sobota, 24. novembra: Zaprt.

Nedelja, 25. novembra: »CARDASKA KNEGINJA«. Ljudska predstava pri znanih cenah. Izven.

Slovanski teden v ljubljanski operi prične v petek, dne 30. t. m. s slavnostno predstavo na predvečer narodnega praznika. Vprizorila se bo Risto Savinova opera »Lepa Vida«, katero moramo pritevati med najboljša dela tega plodovitega našega opernega komponista. Za tem se bodo v teku slovenskega tedna vprizorila še sledeča dela: Slavko Osterc: »Iz komične opere«, Iv. pl. Zajc: »Nikola Subic Zrinjski«, dalje kot ljudska predstava na dan narodnega praznika Smetanova: Prodana nevesta«, nato Smetanov: »Dalibor«, Rimski Korzakov: »Boris Godunov«, Prokofjev: »Zaljubljen v tri oranže«, Stravinsky: »Oedipus rex« in Nedbal: »Poljska kri«. Opozarjamo na ugodnost popusta pri gledaliških vstopnicah. Ta popust dobijo, kdor kupi pri gledališki blagajni blok s petimi kuponi za znesek 10 Din. Na podlagi vsakega kupona dobi pri poljubni predstavi 30 odstotkov popusta od dnevnih cen. Bloki so v predprodaji od ponedeljka dalje.

Mariborsko gledališče

Sobota, 24. novembra ob 20. uri »ADIEU MIMI«.

Premijera.

Nedelja, 25. novembra, ob 15. uri: »OBLAKI«. Znižane cene. Kuponi.

Ob 20. uri: »ON IN NJEGOVA SESTRA«.

Kuponi.

Priloditve in društvene vesti

V šentpeterski prosveti bo drevi ob pol 6.

predavanje za mladino.

Odbor Stokrovnega društva javnih nameščen-

cev v Ljubljani ima drevi na Kongresnem trgu

št. 2 svojo redno sejo.

Podobar (Herrgottschnitzler). To znamenito

Ganghoferjevo delo ponovi Ljudski oder v Ljub-

ljani v nedeljo ob 3. popoldne v Ljudskem domu.

Opozarjamo posebno podeželsko občinstvo na ugod-

no priliko, da si ogleda to vsekakor zanimivo igro,

ki je dosegla zadnjo nedeljo zelo velik uspeh. Pri

predstavi sodeluje priznani orkester glasb. društva

»Sloga«.

REVMATIKI ALGE

in vsi, ki vas muči tšas, ki vas boli in
trga v člankih, mišicah in kosteh,

naročite še danes steklenico

in že jutri Vas bo iznenadil uspeh.

V vseh lekarnah in drogerijah 1 steklenica s točnim navodilom 16 Din,
koder je ni dobiti, naročite na naslov: **Laboratorij „ALGA“, Sušak.**
4 stekl. 77 Din, 8 stekl. 131 Din, 14 stekl. 205 Din, 25 stekl. 320 Din.

Gospodarstvo

Iz železniške statistike

Generalno ravnanje železnice je izdalo obširno železniško statistiko za l. 1925, ki obsega več podatkov kot pa prejšnje leto. Število tabel se je sicer neznatno pomnožilo, od 71 na 74, a zato je izvedena grupacija tudi po železniških ravnanstvih. Dočim smo imeli prej samo sumarične podatke za celo državo, imamo sedaj številke tudi za posamezna ravnanstva, kar je zelo po-
učno za presojo naših železnic.

Prinašamo nekaj podatkov iz te statistike kolikor se nanašajo na promet navadnega tovornega blaga. Skupni promet tega blaga je znašal l. 1925 18.501.067 ton, dočim je znašal lani, skupna vsota za l. 1927 je namreč že izračunana, samo 15.705.464 ton. Nazadovanje je precejšnje in je značilno za gospodarske razmere v zadnjih letih. Promet blaga na železnici je šel isto pot nazadovanja kot naš izvoz.

Največjo postavko v našem blagovnem prometu pomeni, kakor tudi v našem izvozu, les. — Promet v lesu je znašal na železnicih 4.8 milj. ton, kar je celih 26% vsega blagovnega prometa. Za lesom pride takoj premog z 2.8 milj. ton ali pa 15%, potem koruza z 1.1 milj. oz. 6%. Potem pride sladkorna pesa z 1.05 milj. ton, pšenica z 0.7, opeka z 0.6 in moka z 0.5 milj. ton. Ti podatki, ki smo jih tu omenili, tvorijo skupaj 11.5 milj. ton oz. 65% vsega blagovnega prometa.

Na posamezna železniška ravnanstva odpade: Beograd, normalnotirne železnice 2.3 milj. ton, ozkotirne 0.68; Zagreb 4.3, Ljubljana 5.6. Sarajevo (ozkotirne) 1.5; Subotica 3.8. Kot vidimo, odpade na Ljubljano absolutno največ, pa tudi relativno na km ekspluatirane proge je Ljubljana z 5.068 tonami na kilometer na prvem mestu.

Od raznih vrst blaga, ki prispevajo največ k blagovnemu prometu v območju železniškega ravnanstva v Ljubljani je tudi les z 1.2 milj. ton na prvem mestu. Nato pride premog z 1.1 milj. ton, nato pride koruza 0.29, rafiniran sladkor z 0.23, pšenica z 0.14, moka 0.11.

Škoda, da ni mogoče poznati natančnih podatkov za promet živine, kajti statistika prinaša deloma številke v tonah deloma v komadih. Gotovo pa je, da tvori živina pomembno postavko v blagovnem prometu, kakor jo tvori tudi v našem gospodarstvu.

Spremembe v trg. registru. Vpisi: A. Oblak & Co., lesna trgovina, d. z. o. z. v Grabnu (osnovna glavica 60.000 Din), Jugoslovanske Steyr-tovarne v Ljubljani, d. z. o. z. (glavica 1 milj. Din), A. Nograšek & Co., d. z. o. z., Ljubljana (glavica 30.000 Din), Reicher & Turk, trgovina z lesom.

Zadružni register. Vpisali sta se sledeči zadruzi: Zadruga elektrarna v Boštanj, r. z. z. o. z., Ljudska hranilnica in posojilnica r. z. z. n. z. V likvidacijo sta stopila: Delavsko-kmetijska matica, r. z. z. o. z. in Slovenska Socialna Matica r. z. z. o. z., obe v Ljubljani. Izbrisala se je: Nabavljiva zadruga javnih nameščenecv in vpo-kojencev, r. z. z. o. z. ker je likvidacija končana.

Občni zbori. Delniška družba pivovarne »Union« ima svoj občni zbor 6. decembra 1928 v lastni pisarni. Isti dan in na istem mestu imajo tudi svoj občni zbor »Delniške družbe združenih pivovarn« Zalec in Laško v Laškem. Delnice je deponirati do 30. t. m. pri Kreditnem zavodu ali pa pri blagajni pivovarne »Union«.

Stanje Državne hipotekarne banke na dan 31. oktobra 1928 je bilo (v milj. Din): Aktivna: Blagajna 22.2, žiro-račun pri Narodni banki 29.6, posojila na nepremičnine 1908.1, posojila na doklade in davke 274.0, posojila vodnim zadržam 80.4, posojila za gradbo 16.7, na zaloge 60.3, aktivni tek. rač. 741.9, domače menice 65.1, nepremičnine 26.4, vrednost rezerv 4.1, fond za amortizacijo posloplja 0.4, kavelje 24.2, razno 265.6, skupaj 3519.6. Pasiva: Samostojni fond 65.0, rezerve 19.9, fond za amortizacijo bančnih posloplj 0.8, fond javnih ustanov 833.5, depoziti 390.4, obligacije 980.8, upniki, tuje banke 118.6, pasivni tek. rač. 927.8, kavelje 24.2, razno 18.3. Skupaj pasiva: 3519.6.

Borzo

23. novembra 1928.

DENAR

Devizni promet je bil danes prav znaten. Značlj. je 8.5 milj. Din. Največ je bilo zaključene devize London in sicer za 1.66 milj. Din. Večji zaključki so bili še za Berlin, Curih, Dunaj in Prago. Malenkostno potrebo v Trstu in Newyorku je krila privatna ponudba. Druge devize je dala Narodna banka. Tečaj so ostali nespremenjeni, z izjemo Londona, ki je utrpel malo spremembo.

Zagreb. Amsterdam 2285 bl., Berlin 1834.75 —1857.75, Budimpešta 991.15—994.15, Curih 1094.10—1097.10, Dunaj 798.50—801.50, London 275.63—276.43, Newyork 56.81—57.01, Pariz 221.40—223.40, Praga 168.37—169.17, Trst 297.15—299.15.

Belgrad. Bruselj 789.64—792.64, Berlin 1947.5

1837.5, Budimpešta 991.15—994.15, Curih 1094.10—1097.10, Dunaj 798.50—801.50, London 275.63—276.43, Newyork 56.81—57.01, Pariz 221.40—223.40, Praga 168.37—169.17, Trst 297.15—299.15.

Curih. Belgrad 9.1275, Berlin 123.77, Budimpešta 90.52, Dunaj 72.99, London 25.1875, Newyork 519.25, Pariz 20.23, Praga 15.39, Italija 27.205, Bukarešt 3.1225, Sofija 3.75, Varšava 58.25, Madrid 83.65.

Trst. Zagreb 33.53—33.55, London 92.56—92.58, Pariz 74.65—74.75, Newyork 19.05—19.06, Curih 367.45—367.55.

Dunaj. Belgrad 12.50, dinar 12.435.

Devizni tečaj na ljubljanski borzi

23. novembra 1928.

	povpraš	pon.	srednj	sr. 22. XI.
Amsterdam	—	2285.—	—	2285.—
Berlin	1351.75	1357.75	1336.25	1356.25
Bruselj	—	791.14	—	—
Budimpešta	—	992.65	—	—
Curih	1094.10	1097.10	1095.60	1095.60
Dunaj	798.50	801.50	80.—	800.—
London	275.63	276.43	276.03	276.07
Newyork	55.81	57.01	56.91	56.92
Pariz	—	222.40	—	—
Praga	168.37	169.17	168.77	168.77
Trst	297.20	299.20	298.20	298.20

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 128 zaklj., Prastediona 920 den., Kred. zavod 175 den., Vevče 110 den., Ruše 260—280, Stavbna 56, Šešir 105.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 437.50—439, kasa 437—438, termini: 1. 437.50—439, 2. 441.50—442, 7% invest. posoj. 85.50—86, agrari 53.50—54. Bančni pap.: Union 57—58, Poljo 17.25—18, Hrv. 62, Kred. 85, Jugo 88.50—89.50, Lj. kred. 127—128, Medjun. 57.50, Nar. 6080—7020, Prasted. 920—925, Srpska 152—153, Etno 160, Kat. 35, Ind. pap.: Gutmann 200—210, Slavonia 6.50—7, Slavex 100—105, Danica 150—155, Drava 470—480, Šečerača Osjek 465—480, Osj. Jlev. 175—220, Brod. vag. 290—305, Union 305—320, Isis 20—31, Ragusea 490—500, Trbovlje 480—485, Vevče 114, Nar. šum. 16, Piv. Sar. 250—255, Oceania 255, Mlin. 19.50.

Belgrad. Narodna banka 7000—7010, vojna škoda 438.25—439.50, 12. 443—443.50, 7% invest. posoj. 85.50—86, agrari 54—54.50.

Dunaj. Podon.-savska-jadrana. 83.65, Hipo 7.10, Alpine 43.95, Trbovlje 58.85, Kranj. industr. 37.50, Mundus 194.

Les

Na ljubljanski borzi so bili danes zaključeni 4 vagoni hrastovih plohov. Tendanca je pa ostala nespremenjena.

Žito

Dvig cene za pšenico se ni ustavil, marveč dnevno še napreduje. Danes velja gornjebaška pšenica še 250. nakl. postaja, decembarsko blago pa 255 na istih postajah. Opažamo pa v naših krajih, da je povpraševanje odnehalo in da je kupčije vsak dan manj. Pšenica je nategnila nekoliko tudi cene za pšenično moko, tako da velja srednja baška znanaka 365 nakl. postaja. Položaj za koruzo je enako čvrst, vendar je ta predmet za naše kraje skoro brez vsakega interesa. Na ponudbo je srem-ski krmlilni ječmen 67/68 kg po 262.50 nakl. postaja, vendar brez kupca. Ostali produkti so nespremenjeni.

V Ljubljani notirajo:

Deželni pridelki. (Vse samo ponudbe slov. p. plač. 30 dni, dob. prompt): pšenica baška 80 kg 2% 290—292.50, za december 292.50—295, za januar 300—302.50, rž 72—74 kg 295—297.50, oves bač ali slav. 295—300, koruza pop. suha 365.50—370, laplatska ocar. Ljubljana 315.50—320, ječmen bački 315.50—320, moka 0 g vag. bl. fko Ljubljana, plač. pri odjemu 490—495.

Zaklj. 2 vag. koruze. Tendanca nespremenjena.

Novi Sad. Pšenica bač. In sr.

Sveta življenje in vrvenje

Peter Klemen:

Slovenski kurir in njegova smola

(Popotni spomini iz dani po prevratu.)

(Dalje.)

SESTNAJSTO POGLAVJE.

Intermezzo v zaostalem kamijonu. — V Milanu.

Naši finančni sopotniki so krenili iz Trsta istočasno z nami. A ko so prišli tja nekam blizu Tržiča, so zapazili, da se iz neke hiše kadi. Res, kadilo se je in hiša je bila gostilna. Izstopili so vsi in naročili zrezke zase in za šoferja. Tako so se zamudili nad eno uro.

Šofer pa je hotel dohiteti nas, ki smo bili odšli dalje, in je zaradi tega gonil svoj kamijon na vso moč. A motor se je pokvaril, ostali so na cesti blizu Cervinjana in čakali, da jih reši zagate kak drug angleški voz, ki bi prišel iz Trsta.

Proti večeru so vendar dočakali neki angleški avtomobil, in ta jih je potegnil v Cervinjano, kjer so naši potniki kar na vozu prenočili v neki garaži. Zeblo jih je, kajti tisto noč je šel sneg po celi gornji Italiji.

Drugi dan, v ponedeljek, so se peljali dalje do Trevisa, kjer so jih Angleži sprejeli kakor nas, samo da niso spali v vojašnici, ampak v hotelu, vseh šest v eni sobi.

Kolonel jim je ravnotako zagrozil z vislicami, povedal pa jim je, da smo mi trije, Rude, Gobovič in jaz že v Castelfrancu zaprti.

Nato jih je izročil karabinijerjem. A ti ravno tako kakor v Regini niso hoteli ničesar vedeti o njih dokumentih in so jim rekli, naj gredo, kamor hočejo, češ, da jih bo, če bo treba, že kdo drugi aretirati.

Ker so pa izvedeli pri kolonelu o našem zaporu v francoski garniziji, sta Ivan Lorkovič in Grivič predlagala, naj gredo po nas v Castelfranco. Nekateri so bili zoper to, med temi tudi Cervinovič, a obveljalo je mnenje večine, da smo tudi mi njih tovariši in nas morajo rešiti iz ujetništva.

Tako so prišli v Castelfranco, se javili pri francoskem poveljstvu in zahtevali, da nas poveljstvo takoj izpusti, ker so italijanske oblasti že priznale naše potne liste kot prave in upoštevane vredne.

Poveljstvo pa je izjavilo, da nas izpusti le v sporazumu z italijanskimi varnostnimi organi.

Tako so prišli tudi naši sopotniki v karabinijersko vojašnico. Francozi so poklicali nas, tam smo se zopet našli, tam smo postali prosti in odšli dalje.

Bili smo že blizu Vicenze, ko je Cervinovič končal svojo storijo.

V Veroni je izstopilo nekaj ljudi in našli smo sedeže. V kupeju, kamor sem se bil srečno prerinil, je sedela francoska dama s svojo hčerko in par italijanskih letalcev.

Letalca sta me izpraševala o vsem mogočem; dajal sem jima svojo dozo s tobakom, vsled česar sta postala še bolj zgovorna. Zlasti me je francoska gospa obsipala z različnimi vprašanji. Odgovarjal sem, kakor sem vedel in znal, zabavljal sem s pretiranim toskanskim akcentom čez Avstrijo, da ne bi kdo v meni začutil Jugoslavana.

In nazadnje, ko sta oba letalca povedala, da je eden iz Milana, drugi pa iz Genove, sem moral radovednim sopotnikom izjaviti, da sem iz — Bologne.

»Dunque bolognese!« so se začudili vsi, da, da, imate bolonjski akcent.

Mnogo novega sem slišal ono noč, in ker mi je bil Rude prinesel iz drugega kupeja steklenico prav dobrega vina, bi bil navsezadnje kmalu verjel, da je res Bologna moja domovina.

Krog petih zjutraj smo prišli v Milan. Doktorja Črvinič in Mušič sta se nastanila v Palace Hotelu, drugi pa smo se z električno potegnili v Via Alessandro Manzoni, kjer smo našli sobe in nekaj spanja v hotelu Milano.

Sredi dopoldneva smo se dobili v nekem baru blizu našega hotela pri zajtrku.

Doktorji Ivan Larkovič, Mušič in Črvinič so pobrali naše »isprave«, rekoč, da gredo na konzulat po »srpske pasose« (potne liste).

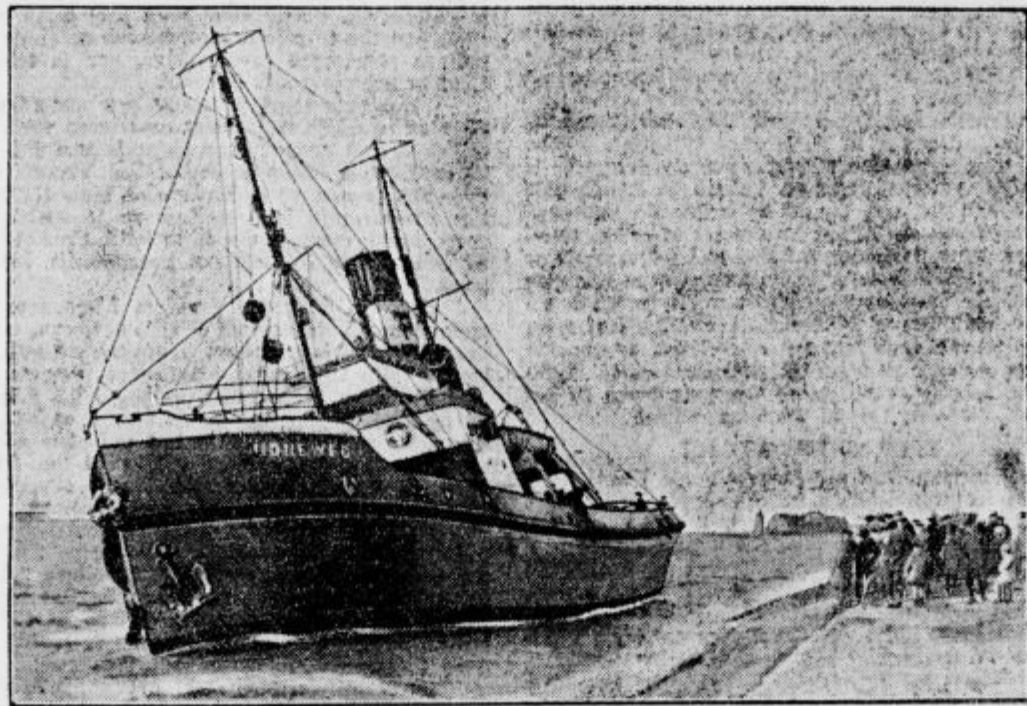
A opoldne smo zvedeli, da konzulat v Milanu nima ničesar opraviti s potnimi listi in da vodi vse konzularno poslovanje neki Italijan, ki je izjavil, da nima on pravice izdajati »passaporte«, češ, da je to le honoraren konzulat.

Brali pa smo v časopisih in slišali tudi osebno, da je srbska vlada s Pašičem na čelu odpotovala iz Pariza v Rim. Isto so govorili francoski listi tudi o dr. Korošcu in dr. Žerjavu.

Mislili smo si: Sedaj je prilika, da jih ujamemo in »razgovarjamo«. In v doktorja Črviniča nemirni duši se je hitro rodil sklep, da še isti večer odpotujemo v Rim.

Tudi Mušič je bil za to, drugi so se nekaj časa obotavljali, rekoč, da so trudni in da gori omenjene gospode itak dobimo v Rimu, a počasi so se odločili vsi, da gredo z večernim vlakom. Nazadnje pa je po dolgem pregovarjanju izjavil tudi doktor Ivan Larkovič, da odhaja.

In prišlo je malo pred odhodom vlaka

Parnik »Hohenweg«, ki je nasedel v bližini Bremerhaven-a, ko je v viharju hitel na pomoč neki drugi ladji.

sporočilo, da je tudi ravnatelj Ivanovič v Milanu in stanuje v Palace-Hôtelu.

Čudom smo se začudili vsi, kar nas je bilo. Kako to, smo si mislili, saj je vendar odšel iz Reke z drugo polovico naše ekspedicije na Krk in v Marseille.

Rude in jaz sva postala radovedna, kako je prišel v Italijo, in najin sklep je bil, da ostaneva to noč v Milanu. Je postal trdnjši že zaradi tega, ker sva prej tri dni spala po vojašnicah in bi se nama prileglo malo počitka.

Preselila sva se iz Milana v Palace-Hôtel, kjer sva našla ravnatelja Ivanoviča ravno pri večerji. In tam, pri dobri jedi in še boljsem vinu nam je tudi on pripovedoval način svojega dopetka v Italijo in Milan.

(Dalje.)

Grad Leopoldskron pri Salzburgu, kjer zgradi svetovnoznani nemški gledališki ravnatelj prof. Max Reinhardt svoje lastno gledališče za poizkusne predstave odnosno za majhne zasebne predstave pred povabljenimi gosti. Načrte je napravil prof. Strnad.

Kolumbova ladja znova na morju

V prvih dneh prihodnjega leta spuste v Cadixu v morje karavelo (brzojadrnico), ki bo zgrajena natančno po Kolumbovi karaveli »Santa Maria«, s katero je l. 1492 odkril Ameriko. Ladja bo natančno tako velika ter bo imela enake vrvi in jadra. Število in razvrstitev posadke, njena oborožba in obleka bo enaka kakor na Kolumbovi jadrnici. Na krovu se bo vršil slavnosten obed španskega kralju na čast; v ta namen izdelujejo sedaj zgodovinsko namizno posodje in orodje. Pri ladijskih manevrih bodo uporabljali srednjeveško poveljevanje. Kralja bodo sprejeli po zgodovinskih običajih. Karavela je namenjena za razstavo v Seville.

umrl, ne da bi bili zapustili kako premoženje. Domela je postal navaden delavec, v šolo pa ni hodil. Vendar se je v domači okolici sodeloval z obnašanjem, ki je v navadi v visoki družbi. To ga je usposobilo za njegovo pustolovstva v času, ko je vihar podrli stoliko prestolov in hodijo cele trume bivših princev in princezin med navadnimi zemljami.

Iz junaka Pavliha

Nedavno so poročali francoski listi čisto resno, da namerava neki pariški tovarnar parfumov, Coty, uničiti franc. tisk s konkurenco. Coty je namreč ustanovil dnevnik »Ljudski prijatelj«, ki ga je prodajal po dva sou-a izvod. Coty si je znal pridobiti popularnost tudi na drug način. Ko se je meseca februarja ustanovila amortizacijska blagajna proti padanju franka, je Coty podpisal z nezasišano hladnokrvnostjo 100 milijonov frankov! Ko se je nato oglasilo pri njem dijaško podporno društvo, je molče podpisal en milijon frankov, a brivski zadrugi, najboljši odjemalki svojih parfumov, je »za prvo silo« podpisal 100.000 frankov. Lahko se je potem ustil po svojem »Ljudskem prijatelju« in napadal druge liste. Toda mož se je lotil nevarnega posla, ko se je postavil v fronto proti celokupnemu ostalemu tisku. Može peresa so se začeli za Coty-ja in njegovo dejanje in nehanje nekoliko natančneje zanimati. In tu se je nebotična Coty-jeva zgradba nenkrat sesedla v goli nič. Še ime ni ostalo — kajti Coty se piše za Spottuna. V državni blagajni so izjavili, da Coty-jevih 100 milijonov niso nikoli videli. Prav tako dijaško podporno društvo ni videlo podpisanega milijona, niti brivska zadruga svojih stošoč frankov. In kar je najgroznejše za gospoda Spottuna: ravnatelj lista »Liberté« je vložil kot interesirani davkoplačevalec proti njemu tožbo na plačilo podpisanih 100 milijonov v državno blagajno. Gospod Coty je postal tih in bled in zelo majhen.

V dveh — treh vrstah

Chopinovo rojstno hišo je kupilo za 40.000 zlotov Varšavsko glasbeno društvo. V hiši bodo uredili Chopinov muzej.

Amundsenov konkurz poravnani. Neki norveški bogataš je kupil 41 Amundsenovih odlikovanj za 15.000 norveških kron in jih podaril muzeju v Oslu. Z denarjem so pokrili zadnje dolgove v Amundsenovem konkurzu.

Grčija šteje po zadnjem štetju 6,204.684 prebivalcev; od tega je 3,128.449 žensk.

Domela ima srečo. Prijatelj estonskega pustolovca Harya Domela so plačali vse Domelove dolgove, nakar so Domela izpustili iz berlinskih zaporov.

Tri smrtni obsodbe proti ženskam so izrekla v zadnjih dneh francoska sodišča. Med obsojenkami je tudi jugoslovanska državljanka Jožefa Kureš, ki je v Boulogneskem gozdu pri Parizu zadavila 12 letno deklico.

Tragedija v Italiji. 30 letni kmeti sin iz okolice Molfette se je po več letih vrnil domov, tu zadavil svoje 70 letne roditelje, nato pa zažgal hišo in zgorel v njej. Zapustil je pismo, v katerem izjavlja, da ni mogel več gledati svojih staršev v fašistovskem suženjstvu.

Film kot vzgojitelj. V Brnu je 16 leten Jaroslav Mahaček najel avto; na samotnem mestu je vrgel šoferju s kloroformom namočeno ruto na obraz in ga trdno držal za usta. Avto se je v tem zaletel v drevo in se razbil. Fant je pri zaslišanju izjavil, da je hotel roparski prizor iz filma praktično poizkusiti. — V Tunisu so trije mladi pastirji zabarikadirali železniški tir na progi Mateur—Tabarka. Izjavili so, da so hoteli videti, kako vlak v resnici skoči s tira, kakor so videli v filmu.

Šest letal je ponesrečilo en sam dan — 21. novembra — na Poljskem. En vojaški letalec je bil ubit, več civilnih letalcev se je težko poškodovalo.

Okostje doslej neznanega ogromnega sesaleca je našel v puščavi Gobi ameriški raziskovalec Andrews. Žival je bila 7 in pol metra dolga in 5.20 metra visoka, vrat je bil dolg 3.60 metra, a tehtati je morala do 10.000 kilogramov.

Ameriško pomoč za sicilske žrtve v znesku 5000 dolarjev je Mussolini odklonil s utemeljitvijo, da se je vsako zbiranje javnih darov prepovedalo.

Muzej Karola Maya v Dresden-Radebeulu otvorijo dne 1. dec. t. l. May-jeve fantastične povesti in romani so bili pred par desetletji silno priljubljeni in jim tudi sedaj še ne manjka hvaležnih čitateljev. Pisatelj sam je za svoje indijanske povesti zbiral indijanske orožje, trojeje, obleko itd. Vse te zbirke, ki veljajo za najbogatejše na svetu, se bodo sedaj z drugimi pisateljevimi spomini hranile v Mayevem muzeju.

Če človek ne zna nemški...

(Izpred sodišča.)

Pa recite, če res ni sitno, kadar bi človek rad kupil za svoj moderen obrat tudi moderne stroje iz nemške dežele, pa ne zna takih strojev naročiti z Dunaja, ko ne zna nemško! Tak je Hribarjev Jože iz neke gorenske vasi. Lepo si je pomagal na lastne noge in si uredil primerno mizarstvo delavnico, kjer je delal in delal in sanjal, kdaj se bo že oženil in bo čas napraviti tudi zibelko. Pa je tako le sanjal o tem in se mu je v te sanje pritaknila tudi misel, da bi povečal delavnico, jo opremil s stroji, misel, da se delavec in tako naprej. Prišel je že tako daleč, da se je prav resno začel zanimati za najmodernejši mizarstvo stroje in si je nabavil že celo zbirko raznih cenikov. V takih prilikah se je letos prvega majnika nenadoma pripeljal z njemu na dom neznani gospod z avtomobilom. Gospod je govoril nemški in se je Hribarju predstavil za šefa dunajske firme Recimodaje. Ker pa Hribarjev Jože ne zna prav nič nemški in gospoda zato ni nič

razumel, sta se oba podala k Hribarjevemu sosedu, Stibarjevemu Janezu. On velja za človeka, ki ume barantati v tem jeziku. Pa so barantali. Gospod »šef« je razgrnil po mizi kup cenikov, vsi skupno so pregledovali slike strojev v njem in Hribarju so bile kar vse slike všeč. Nazadnje mu je gospod »šef« pokazal neki stroj, katerih da je že veliko prodal, stane pa 44.000 Din. Jože ni nič govoril in glihal, ker je vse to opravil sosed Janez. Za njega bi Jože prisegel, da zna toliko nemški, da ga ravno prodati nihče ne more izpod cene, kaj da mu potem ne bi zaupal barantanje za tak stroj. Jože je le pripomnil, da mu je tisti stroj všeč in da ga bo res enkrat kupil. Morda potem, ko se oženi, ako bo kaj prida priženil, — tako je povedal. Tisti gospod »šef« pa je kar pisal in pisal in mu pošle tisto pisano reč predložil v podpis. Bili so trije listi. Eden je bil večji, dva pa bolj majhna in ta dva sta bila prazna. »Šef« je trdil, da je to »akcept«, vestni tolmač pa je točno prevedel in Jožetu dejal, da je to »recept«. Gospodu se je baje zelo mudilo v Beljak in je šilil v oba, da bi podpisala tisti brezpo-

membni »recept« kar brž ena dve. Tolmač Janez se je sicer sprva branil, toda »šef« je dejal, da naj se on pač podpiše le kot tolmač. In je res poletel Janez podpisal, ne da bi pravzaprav vedel kaj, čeprav zna nemško. Zakaj »šefu« se je silno mudilo in ni utegnil prav nič več razlagati. Podpisala sta torej oba in gospod »šef« je pognal avto v klanec, fiv! — že ga ni bilo za povohati več... Jože in Janez sta tiste podpisane listke ogledovala in ogledovala, potem sta jih nesla k vaškemu učitelju in nazadnje so skupno ugotovili, da sta oba skupno podpisala — menico. Oni drugi večji list pa je bil naročilnica, s katero Hribarjev Jože naroča od firme Recimodaje nov, ličen, moderen mizarstvo stroj za 44.000 Din. Na! Ko se je že zgodilo kakor nalašč, da se je Jožetova pripravljena ženitev razdrila in je bila tako tudi vsa dota fuč, so namah ugasile vse sanje podjetnega Jožeta. Nič drugega mu ni kazalo, kot da se popraska za ušesi in čaka kaj bo! Čakal je Jože mesec, čakal je dva, tri, stroja pa le ni in ga ni. Pač pa je Jože dobil v ljudno pisanje od sodnije, da je proti njemu vložena menična tožba za plačilo

20.000 Din. Poleg tega se je zvedelo še, da tisti »šef« in njegova firma Recimodaje ne predstavlja nobene tovarne, kakor se je mislilo in tudi oglaševalo v listih, nego je firma le kupovala in potem naprej prodajala stroje. In končno, da bo mera prav do vrha polna, so ugotovili še to, da je bilo na tisti »naročilnici« pisano z številkami 4.400 Din, z besedami pa 44.000 Din. V časopisih se je nato opozorilo na to, — in glejte, kaj se je zdaj zgodilo: gospod »šef« je imel se to drznost, da je tožil! Tožil radi žaljenja časti, ker da se mu je očitalo goljufija, ki pa ne obstoja. Reklo se je, da nudi firma stroje v naročilnici za nižjo ceno, kakor pa se potem za stroje zahteva. To ni res, ker se je le pomotoma izpustila ena ničla. Sodnik je kajpak razglasil opozorilno sodbo, kar se tiče tega slučaja, namreč žaljenja časti. Zdaj gre še zastran menične tožbe in Jožetovega »recepta« pa Janezove »nemščine« in se še niti ne ve, kaj bo. Le toliko se ve, da bo Jože odslej že bolj pogledal menico, preden bo mesto »recepta« podpisal »akcept«.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1.50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znakol — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Pletilja
dobro izurjena, išče stalnega nameščenja, Ponudbe na oglasni oddelček pod »Stalna služba«.

Prodajalka
mešane stroke išče službo. Vajena je tudi šivanja in opravljanja vseh hišnih del. — Naslov v upravi Slovenca 11.475.

Vsestransko strogo komercialno naobražen mlad gospod
išče primerne nameščenja predvsem v lesni, kakor tudi v vsaki drugi trgovski stroki. Ponudbe na upravo št. 11.464.

Službodobne

Služkinja
skromno, pošteno, ki bi samostojno opravljala hišna dela in tudi kuhala, sprejemem 1. dec. ali pozneje. Reflektiram samo na resno in stalno službenko. Naslov: Učitelj ob železnici 11.486 na upravo lista.

Družabnik
Rentabilno večje industrijsko podjetje v polnem obratu sprejme v svojo razširjenost še nekaj družabnikov s kapitalom od 20.000 Din naprej. Družabnikom so rezervirana sledeča službenja mesta: vodja podjetja, knjigovodja, aliorant, skladiščnik itd. s prostim stanovanjem in primerno plačo ter odpadajočim delom čistega dobička. — Ponudbe pod »Strojna oprema« št. 11.438 na upravo lista.

Iščemo štajerja
s prakso in nižjo rudarsko šolo, verziranega v izkoriščevanju bakrenih rudnikov. Nastop službe takoj. Spričevalo in zahtevko plače poslati takoj na rudarsko zadrugo »Mračaj«, Sarajevo.

Za trajno delo
rabim dobrega sekirne kovača za Ajax-kladivo. Stanovanje v hiši, plača po dogovoru. Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« »Kovač-Ajax« št. 11.458.

Entlerico
za fino delo perila, kakor tudi pridna dekleta za heftiranje sprejemem proti dobri plači. Ponudbe na upravo lista pod »Entlerica« ali »Heftirarica« št. 11.467.

Blagajničarka
prvovrstna moč, se sprejme z novim letom v večjo trgovino. Pogoji: popolnoma samostojna, perfektna slovenska in nemška korespondenka, dobra strojejska in računarska, absolutno neoporečna, po možnosti z večletno prakso. Na ponudbe, katere ne odgovarjajo gornjim pogojem, se ne bo oziralo. Ponudbe s prepisi spričeval na upravo »Slovenca« pod »Blagajničarka« št. 11.507.

Tri mizar, pomočniki
pohišten, prvovrstni, se sprejme pri Jakobu Skrbinc, splošno mizarstvo, Vižmarje, Šent Vid nad Ljubljano. — Nastop takoj.

Hotelska kuharica
se sprejme. Predstaviti se je v hotelu Tivoli, Ljubljana.

Stanovanja

Brezplač, stanovanje
z vrtom, parket, elektrika, dobi stranka, ki posodi 50.000 Din. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 11.496.

Prazna soba
s štedilnikom se odda osebi, ki je ves dan odsotna. Ponudbe na upravo Slovenca pod 11.461.

Takoj oddam sobo
z elektriko 2 solidnima gospodoma, Rožna ulica št. 8/L.

Mebilirana soba
lepa, z električno razsvetljavo in posebnim vzhodom, se odda boljšemu gospodu. — Naslov v upravi pod št. 11.487.

Posestva

Proda se hiša
z malim posestvom v Zgornjih Gamelnjah št. 23. Cena se poizve pri lastniku.

Proda se vodna moč
100 k. s. s turbino in poslopjem, 28 m dolžine, 16 m širine, cca 12 m višine, poleg z vodno žago in cca 4 orale zemlje. Isto se nahaja v lepem kraju Slovenije, oddaljeno 5 minut od železniške postaje, pripravno za vsako večjo industrijo. Ponudbe pod šifro »Industrija 100 k. s.« na upravo tega lista.

Denar

Za 50.000 Din
posojila, dam brezplačno stanovanje. Vidi oglas v rubriki »Stanovanja«.

Kdo posodi
za rentabilno podjetje 30.000 do 50.000 Din, ev. se sprejme družabnik s sodelovanjem proti dobri mesečni plači, udeležbo ali visoke obresti. — Ponudbe je poslati na upravo Slovenca pod »Nujno 4444«.

Kupimo

Bukov žir
in hrastov želod kupujemo vsako množino. — »Fructus«, Ljubljana, Krekov trg 10.

Kupujemo:
zlato, srebro, platin in plačamo 1 srebrno krono Din 3.60, 2 srebrni kroni Din 7.20, 5 srebrnih kroni Din 18.—. — Prevzamemo tudi vse druge kovine in plačamo najbolje. — Tovarna za ločenje dragih kovin, Spod. Šiška, Sv. Jerneja cesta 8.

Kdo kupi
kino-podjetje z vsem inventarjem, eventualno se sprejme družabnik. Potreben kapital 30.000 Din. Rentabilnost zjamčena. Ponudbe je poslati na upravo »Slovenca« pod »Resno št. 3333«.

Prodamo

Koks
suh, 80 Din (100 kg) vedno na zalogi. — Mestna plinarna.

Radio-aparat
4 cevni, nov, s Telefunkom zvočnikom, poceni prodam. Naslov v upravi pod št. 11.429.

Cvetličnega medu
čisto točenega, prodam nekaj metrskih stotov. — Cena po dogovoru. — R. Mikulic, Vinica.

Stroj za izdelovanje zareznihih strešnikov
(Doppelkastenpresse, sistem Steinbrück), za ročni pogon, skoraj nov, se poceni prodaja. Vprašati pri g. Koder, Šiška, Vodnikova cesta 8.

Črn površnik
za srednjo moško postavo, dobro ohranjen, se poceni prodaja. Vprašati pri g. Koder, Šiška, Vodnikova cesta 8.

Oprava
špecerijska in delikatesna, skoraj nova, se ugodno prodaja. Naslov v upravi lista pod št. 11.470.

Kompletna spalnica
gostilniška kredenca, poceni naprodaj. Naslov v upravi Slovenca pod št. 11.488.

Občle

Najbolše kolo
šivalne stroje »Gritzer« (nizke cene) pri Jos. Petelinu - Ljubljana, poleg Prešernovega spomenika (ob vodi).

Puhasto perje
kg 38 Din. razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Izkoristite priložnost, dokler zaloga traja. Imam tudi beli puh kg 300 Din. L. Brozović, kem čistion perja, Zagreb, Ilica 82.

Perje
vsako množino, čiščeno, neizčiščeno, nečehano - kokošje, purje, račje in gosje - prodaja trdka E. Vajda, Čukovec, Medjimurje.

Volna in bombaž
za strojno pletenje in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA Stari trg 12 - Zidovska 4.

Za Miklavža
Oglejte si novosti! Vsak dan zvečer in ob nedeljah razsvetljena razstava s pogonom na elektriko. Razne novosti otroških in igračnih vozčkov, holenderjev, skire, tricikelov, malih dvokoles in majhnih avtomobilov pri »Tribuna« F. B. L., Ljubljana, Karlovska c. 4.

Stalna umetniška razstava slik
Velika izbira vsakovrstnih okvirjev. Lepa novodolna darila za Miklavža in Božič. A. Kos, Ljubljana, Mestni trg št. 25.

Pliše
volnene in gobeline za tapetiranje pohištva, imalepe in najcenejše v zalozi Rudolfa Sever, tapetnistvo, Marijin trg št. 2.

Fina šivilja
izdeluje plašče od 70 do 100 Din. Naslov v upravi pod št. 11.489.

Od jutri prodajam
goveje meso po 8 Din, 10 Din in 13 Din kilogram. Peter Sitar, mesar, Šolski drevored.

Razno

Pozor!
Interesenti za zimsko sezono na Jadranu! Ugodna klima za rekonvalescente, živčno bolne. Cela oskrba 40—50 Din dnevno. Se priporoča lastnik M. Kastelec, Hotel Batišć, otok Rab, Dalmacija.

Širite »Slovenca«!

Slabi zobje

skvarijo najlepši obraz. Neprijeten duh ust je zopr. Obe hibi odstranite z uporabo krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dolijo krasen sijaj slonovine, posebno v uporabo zobčaste Chlorodont-ščetke ker ista čisti zobe tudi na njih stranicah ter odstranjuje ostanke jedi, ki povzročajo gnilobo. Poskusite najprej z malo tubo Chlorodont-paste, ki stane Din. 8.—. Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mehek ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modrozelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobliva se povsod. — Leo-Werke A. G., proizvajalja in zastopstvo za Jugoslavijo: Tvorice Zlatorog, Maribor.

Veliko podjetje svetovnega slovesa išče

agilnih zastopnikov

za prodajo gospodarskih, v vsaki kmetski hiši potrebnih strojev. Ugodni plačilni pogoji, velika možnost zaslužka. — Sposobnim, v gospodarskih krogih uvedenim osebam se nudi sigurna eksistenca. — Resni reflektanti se strokovno brezplačno uvedo. — Pismene ponudbe pod »Zanesljiv 111« na Jugomesse, Zagreb, Zrinjevac 20.

Linoleum

priznanih znamk tovarne D. L. W. Bietigheim imam stalno na zalogi in izvršujem strokovnjsko polaganje. — I. CERNE, Ljubljana, Dunajska cesta 28. Proračuni in vzorci na razpolago.

Oves in koruzo

kupite najceneje pri trdki A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24. Veletrgovina z žitom

Železnato vino

lekar. dr. G. PICCOLI-JA V LJUBLJANI krepča oslabele, malokrvne odrasle in otroke.

Avtomobilisti!

Vaš motor se je ustavil! - Ne veste si pomagati! - Zakaj? - Ker ne poznate njegovega delovanja, njegov ustroj. - Vse to Vam razjasni

„Teoretični tečaj za že izprašane avtomobiliste“

ki ga otvori v mesecu decembru
Šoferska šola K. Čamernik
Dunajska cesta št. 36. — Telefon 2236.

Objava.

V ponedeljek 26. t. m. odprva se zopet trgovina s čevlji kakor tudi čevljarna v Šelenburgovi ulici št. 1 (preje Fr. Szantner). Sprejemajo se kakor preje naročila po meri in vsa druga popravila po znatno znižani ceni. Vsa dela vrše tudi nadalje bivši nastavlenci prejšnje trdke.

Štev. Pr. 10.633/28.

RAZPIS

Oblastni odbor mariborske oblasti razpisuje

mesto ravnatelja oblastnega denarnega zavoda

Prosilci za to mesto morajo dokazati, da so z uspehom dovršili juridične študije in da so bili najmanj 5 let nastavljeni pri kakem večjem denarnem zavodu na vodilnem mestu. Pravilno kolkovane in z vsemi potrebnimi prilogami opremljene prošnje je predložiti oblastnemu odboru v Mariboru do 1. decembra 1928.

V prošnji naj prosilci navedejo tudi svoje zahteve glede plače.

Oblastni odbor mariborske oblasti v Mariboru, dne 21. novembra 1928.

Dr. Leskovač l. r.

ES

Naša senzacija prihodnjega tedna

215

Različni štrpaci predmeti po enotnih cenah.

HUMANIK

Ljubljana, Dunajska cesta 1a, »PETOVIA«
Maribor, Gosposka ulica 17
Celje, Aleksandrova cesta 1
Ptuj, Slovenski trg, »PETOVIA«

Pr.stno domače žganje, rum, konjak in razne likerje

p iporota

Emerik Zelinka

Ljubljana 7, Cefovska cesta št. 34. — — — — — Telefon št. 2318

Edino privatno prosto shranilišče špirita

6645-50120

7845-60523

5545-60302

4645-50154

4845-60157

4645-20155

Predbožična prodaja

Vedno je pri nas pred Božičem velik naval. Našim odjemalcem dajemo priliko, da se že sedaj oskrbe z lepimi in elegantnimi čevlji, ki jih že od danes naprej prodajamo po dinarjev

169:

Požurite se, dokler imamo zalogo čevljev v vseh barvah in vseh velikostih! Oglejte si naše izlozbe!

Rata

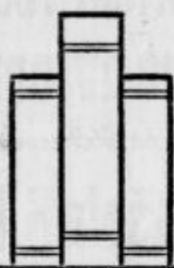

5645-20366

5875-60398

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Gornjesavska posojilnica v Mozirju javlja turobno vest, da je preminul nagle smrti nje načelnik, gospod

dr. Jože Goričar

okrožni zdravnik itd.

dne 22. novembra. Pogreb blagega pokojnika se bo vršil dne 24. novembra ob 10 dopoldne.

Mozirje, dne 22. novembra 1928.

Načelstvo.

Rusko-švedske
galoše in
snežni čevlji

TRAPEZ

so nenadkriljivi

Rudnik žveplenega peska Majdan Pek v Srbiji
išče vodilnega

rudniškega paznika

z daljšo obratno prakso. Ponudbe z navedbo zahtevkov in jezikovnih zmožnosti le od oženjenih gospodov, ki so sedaj v službi in imajo prvovrstne reference naj se pošljejo naravnost na rudniško ravateljstvo.

Naročajte „Slovenca“!

Sir Arthur Conan Doyle:

Izgubljeni svet

(The lost world.)
Roman.

»Preveč me mučite! Pretepač, divjaški pretepač — to je pač vse, kar ste postali!«
»Bodite no pametni, Jessie!«
»Besen, zverinski ljudožerec!«
»Zdaj pa je dosti tega! Za pokoro morate v kot!«
je rekel profesor.

Na moje začudenje se je kar nagnil, jo dvignil in spustil na visok črn mramorni podstavek, ki je stal v veži v kotu. Bil je najmanj sedem čevljev visok in tako ozek, da je komaj mogla na njem sedeti, ne da bi zdrknila. Ne bi si mogel predstaviti bolj smešne slike, nego to malo žensko s plašno spačenim obrazom, bingljajočimi nogami in od straha odrevenelim trupom.

»Vzemite me dol,« je mlo prosila.
»Recite: „Prosim!“«
»O, vi, sirovež, takoj me vzemite dol!«
»Pojdiva v mojo sobo, mister Malone.«
»Ampak, gospod profesor, vendar...« sem rekel in pogledal njegovo ženo.
»Gospod Malone za te prosi, Jessie. Reci „prosim“, pa te takoj rešim.«
»O, hudoben človek, prosim, prosim!«
Vzel jo je s podstavka, kot da bi bila kanarček.

* foot = 30.48 cm.

»Paziti moraš, da boš spodobna, draga moja! Gospod Malone je zastopnik tiska. Jutri bo vse to objavil v svojem cunjastem dnevniku in razpeča nalašč kak tucat izvodov pri naših sosedih: „Čudni dogodki v tako zvanih višjih slojih.“ Mar niste sedeli dovolj visoko, kaj? Potem pride še podnaslov: „Slika izredne zakonske sreče.“ Ta le gospod Malone brska namreč z nasladi po vsem umazanem, je mrhar kakor kakor vsi njegovi tovariši, porcus ex grege diaboli — prešič iz črede hudičeve. Tako je, gospod Malone, kaj ni res?«
»Vi ste res neznosni!« sem rekel ostro.

Profesor se je glasno zarežal. »Zdaj pa bova sklenila prijateljstvo,« je zamrmral, pogledal namesto svojo soprogo zopet mene in izbočil svoja orjaška prsa. Potem je pristavil nenadno s popolnoma drugim glasom: »Oprostite mi te družinske porednosti in šale, gospod Malone. Če sem vas poklical nazaj, sem za to imel vse bolj resen vzrok, kakor predvajanje brezpomembnih domačih zabav. — Kar beži zdaj, ti, mala ženska, pa ne bodi več sitna!« Še ji je položil na pleča svoje velikanske roke in rekel: »Saj je vse, kar mi praviš, sama gola resnica. Če bi po tvojem delal, bi bil nedvomno boljši človek. Samo potem bi nehal biti pravi George Edward Challenger. Saj je dosti boljših mož na svetu, draga moja, a nikjer ne najdeš drugega G. E. C. Ne preostane ti zato nič drugega, nego da z njim lepo potrpiš!« Na te besede jo je nenadno doneče poljubil, ob čemer sem se še bolj začudil kakor prej, ko je bil tako nasilen. »Zdaj pa, gospod Malone,« je nato jako dostojanstveno dodal, »izvolite semkaj, po hodnikule!« Vstopila sva zopet v sobo, ki sva jo tako hrupno

zapustila pred desetimi minutami. Profesor je skrbno zaprl vrata, me potisnil v naslanjač in mi pomolil pod nos škatljo s cigarami. »Pristne San Juan Colorado,« je pripomnil. »Najboljše pomirjevalno sredstvo za take ljudi, kakor ste vi: vsi, ki so nagle jeze, so potrebni mamil. Za Boga milega, konca vendar ne smete odgrizniti! Odrežite ga — in sicer z dolžnim spoštovanjem! Tako, zdaj pa se lepo naslonite in poslušajte, kar se mi bo ljubilo, da vam povem. Če bi se vam hotelo, da bi kaj pripomnili, prihranite si vse to za drugo, ugodnejšo priliko... Predvsem molčite o tem, kar se tiče vašega povratka v mojo hišo, iz katere sem vas popolnoma upravičeno vrgel čez prag...« Pri dvignil je brado in me srdito pogledal, kot bi me izžival in bi pričakoval, da mu bom ugovarjal. »Popolnoma upravičeno!« je ponovil in nadaljeval: »Vzrok, da ste se lahko vrnili, je vaš odgovor onemu, za službeno dolžnost tako vnetemu stražniku. Po mojem mnenju kaže ta odgovor, da imate vsaj trohico smisla za spodobnost, vsekakor več, kakor sem ga vajen pripisovati ljudem v vašem poklicu. Priznali ste, da ste sami krivi neljubega dogodka. Dokazali ste s tem, da imate nekoliko duševne samostojnosti in da niste preveč ozkosrčni. Radi tega sem postal blagohotno pozoren na vas. Podvrsta človeškega rodu, katere član ste v svojo nesrečo, ni sicer nikoli segala do višine mojega duševnega obzorja. Vaš odgovor mi je nenadno dokazal, da ste tudi vi vzvišeni nad temi ljudmi. Postali ste radi tega nepričakovano vredni mojega opazovanja. Iz tega vzroka sem zahteval, da bi se z menoj vrnili, in sicer zato, da bi se z vami po bližje seznanili.

Inspirirajte v „Slovenca“!